

REPUBLIKA

ROK II.

ŁÓDŹ, SOBOTA 9 SIERPNI 1924 r.

NUMER POJEDYŃCZY 15 GROSZY

№ 216

REDAKCJA i ADMINISTRACJA, PIOTRKOWSKA 49.

TELEFONY: REDAKCJI 27-24, ADMINISTRACJI 22-14.

WYDANIE PORANNE.

GODZINY PRZYJĘĆ REDAKCJI 6—7 POPOŁUDNIU
REKOPISÓW NIEZAMÓWIONYCH NIE ZWRACA SIĘ

Traktat anglo-sowiecki został podpisany.

Zyska on moc obowiązującą dopiero po ratyfikowaniu go przez izbę.

Londyn, 8 sierpnia.

Polska Agencja Telegraficzna.

Przystępując do aktu podpisania traktatu anglo-sowieckiego premier Mac Donald, któremu towarzyszył podsekretarz stanu Ponsonby, wygłosił wobec Rakowskiego i jego trzech kolegów z delegacji rosyjskiej krótkie przemówienie, w którym wyraził zadowolenie, że przewlekłe pertraktacje doprowadziły do ostatecznego rezultatu. Premier ma nadzieję, że między obu państwami zapanują przyjazne stosunki.

Na przemówienie to odpowiedział w krótkich słowach Rakowski

Pod traktatem umieścili podpisy Mac Donald i Ponsonby ze strony angielskiej, oraz Rakowski, Joffe, Radenko, Szajnman i Tomski ze strony republik sowieckich. Jak wiadomo Mac Donald zapewnił, że traktat będzie miał moc obowiązującą po uzyskaniu aprobaty izby. Sprawa ta niewątpliwie będzie przedmiotem dyskusji na jednym z najbliższych posiedzeń powakacyjnych, t. zn. w końcu września, r. b.

IZBA LORDÓW PRZECIWKO UKŁADOWI Z SOWIETAMI.

Polska Agencja Telegraficzna.

Londyn, 8 sierpnia.

W izbie lordów na zapytanie w spra-

wie układu angielsko-rosyjskiego lord Parmore złożył oświadczenie podobne do tego, jakie Ponsonby i Mac Donald złożyli w izbie gmin. Lord Courzon oświadczył, że dawne układy dotyczące propagandy Rosja lekceważyła wtedy bezwstydnie. Jest pewne, że gdy rząd zwróci się do parlamentu o gwarancję dla pożyczki, to prośbę w tej formie parlament odrzuci.

SZCZEGÓŁY TRAKTATU.

Londyn, 8 sierpnia.

Według oświadczenia Ponsonby'ego w izbie gmin w układzie handlowym, za wartym między Anglią a Sowiecami, Anglia otrzymała uprawnienia największe

go uprzywilejowania w zamian za co ma rozszerzyć swój kredyt dla eksportu do Rosji. Anglia przyznaje pewnym członkom sowieckiej delegacji handlowej prawo eksterytorjalności.

POŻYCZKA AMERYKANSKA ZA NAFTĘ.

Ryga, 8 sierpnia.

W związku z koniecznością zdobycia funduszy na zwalczanie głodu, rząd sowiektów zdecydował się na wydzierżawienie terenów naftowych w Groźnym amerykańskiej grupie, na której czele stoi Sinclair. Sowieci mają otrzymać od amerykańków sto milionów dolarów pożyczki.

Strejk na Górnym Śląsku przewleka się.

Przemysłowcy ponoszą odpowiedzialność ze względu na swe nieprzejednane stanowisko.

Warsz. kor. „Republiki” telefonuje:

Sprawa zatargu na G. Śląsku i likwidacji olbrzymiego, a niesłychanie groźnego dla całego kraju strejku w górnictwie i hutnictwie, nie została załatwiona mimo, iż robotnicy lojalnie zgadzają się na wszelkie rokowania.

Wczoraj miały się odbyć w Warszawie dwie konferencje władz z obu stron zainteresowanymi. Celem obrad miało być definitywne załatwienie sprawy zatargu.

KONFERENCJE U MIN. PRACY ORAZ PRZEMYSŁU I HANDLU.

W dniu wczorajszym u min. pracy i opieki społ., p. Darowskiego, w obecności min. przemysłu i handlu, Kiedronia, odbyły się dwie konferencje. Jedna — z przedstawicielami robotników, druga

— z przemysłowcami, ugrupowanymi w „Berg- und Hütten-Verein”. Z ramienia robotników występowali delegaci wszystkich organizacji zawodowych. Ze strony rządu w obradach brali udział: min. pracy i nac. Ulanowski, Roszkowski i radca min. Biesiekierski, naczelnik wydziału przemysł. województwa śląskiego, inż. Rudowski, dyrektor urzędu górnictwa, a dalej — przedstawiciel min. przemysłu i handlu.

W czasie konferencji z robotnikami była poruszona sprawa strejku i zarobków.

DZIŚ ODBYWA SIĘ NA ŚLĄSKU KONGRES RAD ZAŁOGOWYCH

który zajmie stanowisko w sprawie zatargu i orzeknie, czy strejk ma być zlikwidowany, czy też ma się zaostreć.

Wobec tego delegaci robotników udali się z powrotem do Katowic.

Przemysłowcy zwlekają — mają dziś przybyć „z pełnomocnictwami”.

Reprezentanci przemysłowców przybyli wprawdzie wczoraj na konferencję ale — okazało się, w czasie obrad, iż, nie mają dostatecznych pełnomocnictw. Wobec tego dalsze rokowania mają się odbyć dziś.

Dalsze rokowania zależne są w dużym stopniu od wyniku kongresu rad załogowych w Katowicach. Odbywa się jednocześnie 5 kongresów rad i komisji strejkowej, zorganizowanych przez poszczególne organizacje robotnicze. Ma być w czasie kongresów przedstawiony przebieg rokowań.

Na Śląsku panuje spokój.

W ZAGŁĘBIU.

W Zagłębiu Dąbrowskim praca idzie normalnie. Jedyne w kopalni „Mortimer” zarząd zawiesił pracę na dni kilka jako represja za strejk.

33

Warszawa, 8 sierpnia.

Polska Agencja Telegraficzna.

Sytuacja na Górnym Śląsku nie uległa zmianie. Rady załogowe proponowały dzisiaj strajk choć Rząd zapewnił że na wprowadzenie przedłużenia dnia pracy w górnictwie się nie zgodzi. Oczywiście dzisiaj proklamowany strajk wzmocni oporne stanowisko przemysłowców, wobec tego interwencja rządu będzie utrudniona.

Nowa katastrofa kolejowa w Warszawie.

Osiem wagonów wpadło do Wisły.

Tym razem obeszło się bez ofiar w ludziach.

Warsz. kor. „Republiki” telefonuje:

Wczoraj o godz. 5.45 rano znowu zdarzyła się w Warszawie katastrofa kolejowa. Nowy tor, linii przebudowy węzła warszawskiego, biegnący wzdłuż brzegu Wisły w odległości zaledwie 4 metrów od linii wody oberwał się na przestrzeni około 80 metrów.

Torem tym jechał pociąg złożony z 21 wagonów - platform, naładowanych piaskiem i ziemią przeznaczoną do dalszej budowy toru i wolno posuwał się torem wzdłuż Wisły.

Nagle z jednego z wagonów na którym siedziały dwie robotnice rozległ się przeraźliwy krzyk:

— Ludzie! Pociąg leci do Wisły!
Przerażone robotnice, w liczbie trzy dziesiąt, na oślep zaczęły wyskakiwać z wagonów.

Za chwilę z piekielnym trzaskiem ła manego żelaza i gruchotanych podkładów, runęło 8 wagonów do Wisły wprost na stojące przy brzegu baraki rybackie.

Krypy gwałtownie zafalowały. Odrzucone od brzegu wypłynęły na środek rzeki.

Niebawem z budek na krypach rozległy się krzyki rozbudzonych przerażonych rybaków.

Okazało się, że katastrofa nastąpiła wskutek obecnego przyboru wody, która podmyła skarpe. Ciężar wagonów na ładowanych piaskiem i ziemią spowodował, że podmyła skarpa obsunęła się.

Już w ubiegły poniedziałek po całodziennym ulewym deszczu tor został podmyty i wówczas już policja ostrzegała odpowiednie władze, że katastrofa jest nieunikniona.

nawozem sztucznym, skierowała okręt z Gdańska do portu w Gdyni, gdzie w zupełnym porządku dokonano wyładowania i skierowano towar do Polski.

Echa aresztowań komunistycznych w Warszawie.

Właściciela mieszkania, dyr. banku zwolniono.

Warsz. kor. „Republiki” telefonuje:

Jak nam komunikują, zwolniono Antoniego Mucharskiego, dyrektora banku cukrownictwa, w mieszkaniu którego aresztowano egzekutywę C.K.K.P.R.P. Również zwolniono brata jego, obu za zobowiązaniem stawienia się do sądziego. Minęło już bowiem od chwili aresztowania 24 godziny, a wobec tego, że do wodów o przynależności p. Mucharskiego do grupy aresztowanych narazie nie było i oświadczył on, iż tylko odnajmował swe mieszkanie, nie wiedząc o tem co się w nim robi — właściciel mieszka-

nia został zwolniony. Dalszy jego los za leży od sędziego śledczego.

Zwolniono również J. Hempla, który aczkolwiek jest znanym komunistą to jednak został aresztowany w mieszkaniu Herynga, co nie jest dowodem wystarczającym, wobec tego, iż oświadczył on, że przyszedł przypadkowo z wizytą.

Wreszcie — zwolniono też p. Wleklińską, z czego wynika, że prócz wóznego, są aresztowane 3 centralne figury „egzekutywy” C.K.K.P.R.P.: Julian Brun Jan Jerzy Heryng i Wacław Wróblewski — odpowiedzialni za działalność „egzekutywy”.

Delegaci polscy uwięzieni w Petersburgu.

Moskwa, 8 sierpnia.

Aresztowani w Petersburgu dwaj członkowie delegacji polskiej komisji mieszanej zostali osadzeni w jednym z więzień śledczych, gdzie znajduje się słynny VI oddział zwany „oddziałem śmierci”, ponieważ żaden z aresztowanych i tam osadzonych nie wyszedł żywy. Czy nasi delegaci znajdują się w oddziale śmierci, czy w innym, nie dało się narazie konkretnie ustalić.

Przesyłki z jedzeniem, posyłane aresztowanym przez przyjaciół, zostały zwrócone przez strażę więzienną, które oświad-

czyły, że nie znają nazwisk polskich więźniów.

Według sowieckiego kodeksu karnego delegatom polskim, w myśl aktu oskarżenia, który im wręczono, grozi kara śmierci

Aresztowanie delegatów polskich jest fragmentem w długim szeregu szykan, które rząd sowiecki stosuje wobec urzędników polskich, zajętych reewakuacją mienu polskiego z Rosji. W swoim czasie grożono p. Zawadzkiemu, profesorowi Chwałewiczowi, konsulowi Himmelsternowi, oraz p. Grünwaldowi.

Gdynia konkurentem Gdańska.

Gdańsk, 8 sierpnia.

Agencja Wschódnia.

Firma polska „Kooperacja Rolna”, nie mogąc wyładować z powodu strajku robotników portowych okrętu, naładowanego

CASINO

Dziś i dni następnych.

CASINO

Romans w 8-u aktach p. t.

HAZARD

Dramat człowieka opętanego szałem miłości i gorączką złota. W rolach głównych: Najpiękniejsza para wiedeńska

Mary Kid i Henryk Blakburn oraz Adolf Weisse.

Cudowna Mary Kid rozświeca swą niepospolitą urodą perypetje tego romansu, osnutego na gorączkowej pogoni za złotem w tłumnych i gwarynych scenach w Monte Carlo, obfitujących w silne efekty dramatyczne i oszałamiające niespodzianki.

Nad program: **Swieży DZIENNIK GAUMONT'A** Nad program:

Początek przedstawień o godz. 6-ej; w sobotę i niedzielę o godz. 4.30. Sala mechanicznie chłodzona i wentylowana.

Ewakuacja zagł. Ruhry będzie przyśpieszona.

Olbrzymie znaczenie osobistego widzenia się Herriota z Marksem.

Londyn, 8 sierpnia.

Polska Agencja Telegraficzna.

Dyskusja nad warunkami niemieckie mi posunęła się poważnie naprzód. Od nośnie do sprawy ewakuacji ekonomicznej zagłębia Ruhry, rzeczoznawcy porozumeli się co do sposobu tej ewakuacji. Sprawozdanie przewiduje, że umowy do wykonania planów Davesa ma być w Niemczech ogłoszone do 15-go (miesiąc nieczytelny), zaś realizacja 4-ch innych warunków, ustalonych przez komisję odszkodowań w dniu 15 października. Pierwotnie ustalony termin, wyznaczony Niemcom dla wprowadzenia w życie planów Davesa, oraz związanej z wykonaniem tego planu ewakuacji ekonomicznej zagłębia Ruhry został przyśpieszony o 10 dni, tak, że oficjalnie zostanie projekt rzeczoznawców wprowadzony w życie nie 15 października, a 15-go.

Delegacja niemiecka domaga się rewizji rozporządzeń wysokiej komisji międzysojuszniczej Nadrenji, wydanych od początku urzędowania tej komisji.

Ta nieoczekiwana propozycja wywołała w kołach sprzymierzonych zdziwienie, to zdaje się, iż ostatecznie konferencja zwróci się do komisji, aby dostosowała do postanowień londyńskich rozporządzenia wydane od czasu rozpoczęcia o kupacji zagłębia Ruhry, a nie odpowiadającej dzisiaj nowopowstałej sytuacji.

KONFERENCJA KOALICYJNA DLA PODZIAŁU SPŁAT NIEMIECKICH.

Polska Agencja Telegraficzna.

Londyn, 8 sierpnia.

Biuro Reutersa dowiaduje się, że po zakończeniu konferencji londyńskiej ma się odbyć w Paryżu konferencja koalicji na ministrów finansów oraz rzeczoznawców i że przedmiotem narad w tej konferencji ma być sprawa podziału pomiędzy sprzymierzonych niemieckich spłat odszkodowawczych, otrzymanych za cały czas roku 1923, oraz z 1-szej raty według planu Davesa.

HERRIOT JEDZIE DO PARYŻA ZAŚIĘGNAĆ RADY.

Polska Agencja Telegraficzna.

Londyn, 8 sierpnia.

Jutro Herriot opuszcza Londyn, udając się samolotem do Paryża w towarzystwie ministrów Nolleta i Clementela. Premier francuski pragnie dokładnie poinformować swych kolegów z gabinetu co do przebiegu stanu rokowań, a zarazem zasięgnąć ich opinii co do podstawy, jaką delegacja francuska ma ostatecznie zająć na konferencji, zwłaszcza w 2-ch sprawach dotychczasowych, a mianowicie: co do ewakuacji wojskowej w okręgu Ruhry i po zostawieniu na obszarach okupowanych pewnej liczby kolejarzy francuskich i belgijskich. Premier francuski mógłby powrócić do Londynu ze swymi współpracownikami w niedzielę wieczorem.

„Petit Parisienne” dowiaduje się, jakoby Herriot projektował daleko idące zmiany w składzie osobowym francuskiej delegacji do Ligi narodów.

MARKS I STRESEMANN U HERRIOTA

Polska Agencja Telegraficzna.

Paryż, 8 sierpnia.

W związku z wczorajszą wizytą Marksa i Stresemanna u premiera francuskiego agencja Havasa stwierdza, że wizyta trwała 15 minut i że miała ona charakter protokularny. Jest oczywiste, że po tej pierwszej wizycie nastąpi dalsza bezpośrednia wymiana poglądów co do najważniejszych spraw, interesujących Francję i Niemcy, a w pierwszym rzędzie w sprawie okupacji wojskowej okręgu Ruhry.

ZNACZENIE SPOTKANIA PREMIERA FRANCJI I NIEMIEC.

Polska Agencja Telegraficzna.

Londyn, 8 sierpnia.

W kołach konferencji żywo omawiane są wizyty, jakie wymienili między sobą przewodniczący delegacji niemieckiej i francuskiej. Pierwsi złożyli wizytę premierowi francuskiemu kanclerz Marks i Stresemann. Premier francuski oddał wizytę tego samego dnia, w godzinę po wizycie delegatów niemieckich. Jest pierwszy wy-

padek od czasu wojny, że ministrowie niemieccy i francuscy spotykają się oficjalnie bez świadków postronnych. Jak słychać, porozumiewano się w sprawie ewakuacji wojskowej obszaru Ruhry, jako zagadnienia naczelnego, stojącego poza kwestiami ekonomicznymi, które są przedmiotem konferencji. Jak dotąd delegat angielski nie bierze udziału w dyskusji, dotyczącej ewakuacji wojskowej zagłębia Ruhry, kwestja ta jest bowiem sprawą wewnętrzną Francji, Belgii i Niemiec.

SPŁATY WEDŁUG PLANU DAVESA

Polska Agencja Telegraficzna.

Londyn, 8 sierpnia.

W związku z projektem przyspieszenia terminu wprowadzenia w życie planu Davesa, a mianowicie, zamiast 15 — 5-go października, wyłoniła się propozycja, a mianowicie przyspieszenie spłaty rat według klucza należności należnych za okres 1924—1926, a mianowicie 1 milarda marek złotych, na okres 12 pierwszych miesięcy. Miałyby to być do datkową przedwstępną wpłatą, poprzedzającą 1-szą normalną roczną ratę i wynoszącą od 15 sierpnia do 5 października w okresie 50-ciu dni około 120 milionów marek złotych. Suma ta byłaby mniejsza, albowiem równocześnie władze francusko - belgijskie w tym okresie wpłaciłyby na ręce t. zw. agenta dla spłat niemieckich dochody z eksploatacji okręgu Ruhry, z odliczeniem 5 milionów marek złotych, jako zwrot kosztów okupacyjnych. W ten sposób Rzesza do chwili zastosowania planów Davesa za płaciłaby tylko sprzymierzonym około 80 milionów marek złotych.

Delegacja Rzeszy odmówiła uiszczenia spłaty 80 milionów marek złotych w okresie 15 sierpnia do 5 października pod pretekstem, że plan Davesa nie przewiduje takiego planu spłat.

STANOWISKO DELEGACJI NIEMIECKIEJ.

Polska Agencja Telegraficzna.

Berlin, 8 sierpnia.

Biuro Wolfa ogłasza komunikat odzwierciadlający zapatrywania delegacji niemieckiej na obecne położenie w Londynie. Komunikat stwierdza, że stanowisko delegacji niemieckiej w sprawie wojskowej ewakuacji Ruhry jest uważane za bardzo silne. W sprawie tej chodzi już nie o rzecz zasadniczą, lecz sposób ich załatwienia, jakkolwiek łączenie spraw ewakuacji militarnej ze sprawami finansowymi, handlowymi i gospodarczymi delegacja niemiecka uważa za niemożliwe. Ewakuacji zagłębia Ruhry, głosi komunikat, nie może być rozłożona na lata, lecz musi być uskuteczniiona w ciągu kilku najbliższych miesięcy. W sprawach handlowo-politycznych może chodzić jedynie nie o trwałe układy, lecz o tymczasowy modus vivendi.

W sprawie paktu gwarancyjnego delegacja niemiecka jest zdania, że gdyby ze strony Francji ponownie wysunięto wniosek, któryby Francji i Niemcom gwarantował bezpieczeństwo, wówczas ze strony niemieckiej nie uczyniono by przeciw temu projektowi żadnych zastrzeżeń. Trudności, kończy komunikat, następcza komisja trzecia, gdzie Francuzi w sprawie danin w naturze chcą przełamać wniosek, na który przedstawicielom Niemiec zgodzić się byłoby bardzo trudno.

800 MILJONOWA POŻYCZKA DLA NIEMIEC.

Polska Agencja Telegraficzna.

Londyn, 8 sierpnia.

Delegacje państw sprzymierzonych oraz delegacja niemiecka omawiały wczoraj popołudniu warunki emisji pożyczki 800 milionów marek złotych.

Minister Luter domagał się, aby przed podjęciem przez Niemcy kroków legislacyjnych związanych z realizacją planów Davesa, udzielono rządowi Rzeszy zapewnienia, dotyczące przyznania pożyczki.

Herriot wyraził zdanie, iż gdyby plan Davesa upadł z powodu niemożności znalezienia wierzycieli, to rząd Rzeszy byłby zwolniony od obowiązku przedsięwzięcia kroków legislacyjnych. Zaznaczył on następnie, iż Niemcy mogą złożyć do odnośnego projektu ustawy swe zastrzeżenia.

Delegacja niemiecka zgodziła się odroczyć omawianie sprawy pożyczki do czasu osiągnięcia porozumienia co do innych spraw spornych.

PIJCIE TYLKO

SKŁAD GŁÓWNY

we wszystkich gatunkach
Łódź, Kilińskiego № 83

Koniak Schmalenberga!

tamże białe wódki i likiery z fabryki „POLSPRIT” Mysłowice. Sprzedaż wyłącznie hurtowa dla hurtowników i detalistów loco skład fabr. ceny fabryczne. Generalny reprezentant na Województwo Łódzkie

5352—10

JULIUSZ TAMME, Kilińskiego 83.

Robotnicy mają decydujący głos.

A jednak układ pomiędzy Anglią i Sowietami doszedł do skutku! Nie wpłynęły na ostateczny wynik rokowań ani reakcyjne szczucia przeciwko porozumieniu z Moskwą, ani nawet artykuły wstępne „Rzeczypospolitej”, która nadał pragnie widzieć Polskę w roli żandarma, strzegącego drutu kolczastego dokoła naszego wschodniego sąsiada. Szczytna rola, którą obdarzył nas w swoim czasie p. Clemenceau tak przypadła do gustu p. Stroniskiemu i jego przyjaciółom, iż trudno im się z nią rozstać nawet dzisiaj, gdy całkowicie rozwały się marzenia o marszu na Moskwę i zaprowadzeniu tam ładu t. j. ustroju monarchistycznego.

Dzisiaj sytuacja jest zupełnie inna, a niżeli przed czterema laty. Ustrój sowiecki i rząd sowiecki w Rosji uważany jest za kompletnie utrwalony i nikt nie myśli o obaleniu go przy pomocy zewnętrznej siły. Sowiety zostały uznane przez cały świat kulturalny i wszystkie państwa znajdują się z nimi w regularnych stosunkach dyplomatycznych i handlowych, które stają się coraz bardziej normalne i coraz korzystniejsze dla stron obu.

Widząc wszystkie plusy, jakie może przynieść zbliżenie się gospodarze z sowietami, Mac Donald jako jeden z najlepszych punktów swego programu uznał konieczność zawarcia układu z rządem moskiewskim i w tym celu zaprosił do Londynu delegatów sowieckich, z którymi od szeregu tygodni toczyły się szeregowe rokowania. Był może rokowania te doprowadzoneby było szybko do pomyselnego końca, gdyby nie fakt, iż w tym samym okresie rozpoczęły się przygotowania do konferencji londyńskiej, która odsunęła w cień rozmowy angielsko-sowieckie. Wreszcie przed paru dniami telegraf przyniósł alarmującą wiadomość o zupełnym zerwaniu rokowań. Według komunikatu urzędowego pertraktacje rozbiły się o kwestję długów przedwojennych i o sprawę zabezpieczenia angielskich posiadaczy papierów rosyjskich, ale sfery dobrze poinformowane twierdzą, iż rząd Mac Donalda nie przykładałby do tych kwestii większej wagi ze względu na małe co do tego zainteresowanie robotników, którzy nie chcą kruszyć kopii o kapitały rentjerów i kapitalistów angielskich. Prawdopodobnie wielką rolę odegrały tu wpływy francuskie i porozumienie Mac Donalda i Herriota, którzy byli zdania, że przedewszystkiem należy wspólnie załatwić sprawę odszkodowań niemieckich, a później będzie dość czasu na również wspólne dobicie targu z Sowietami.

Jednakże okazało się, że Mac Donald w tym wypadku postawił zbyt pochopnie, akceptując zerwanie rokowań bez porozumienia się z czynnikami, które obdarzyły go władzą. Robotnicy angielscy ściślej mówiąc związki zawodowe, już oddawna nieufnie spoglądały na niektóre kroki Mac Donalda, świadcząc o jego ustępliwości i kompromisowych skłonnościach wobec kapitalistycznych i burżuazyjnych czynników wewnętrznych, a głównie ze względu na punkcie stosunku Mac Donalda do Sowietów, który uważano tam wojsko za probierz socjalistyczności obecnego rządu.

To też łatwo sobie wyobrazić niezadowolone, jakie zapanowało wśród sfer robotniczych angielskich, gdy doszło do ich wiadomości o raptownym zerwaniu rokowań z Sowietami w chwili, gdy lada dzień spodziewano się wystąpienia Mac

Donalda w izbie gmin ze sprawozdaniem o podpisaniu umowy handlowej angielsko-sowieckiej. Postanowiono za żadną cenę nie dopuścić do zupełnego zerwania i przewodcy Labour party zaczęli wywierać nacisk na rząd, a przedewszystkiem na Mac Donalda, aby ustąpił ze

swego nieprzejednanego stanowiska w sprawie długów przedwojennych i aby podjął rokowania na nowo. Nacisk ten odniósł pożądany skutek i zerwany kontakt z p. Rakowskim został niezwłocznie nawiązany. Podjęte rokowania zakończyły się porozumieniem i podpisaniem ukła-

du przez obie strony. Głos robotników angielskich odniósł wspaniałe zwycięstwo i przyczynił się do przywrócenia pokoju i normalnych stosunków ekonomicznych w cierpiącej na gorączkę powojenną Europie.

R. S. T.

Polityka zagraniczna Sowietów.

Załadnienie sporu niemiecko-rosyjskiego, oraz zerwanie (lub raczej przerwanie) rokowań anglo-sowieckich, wreszcie napad bandycki na Stołpcę zwróciły znowu szczególną uwagę na politykę zagraniczną Sowietów. Warto więc przyrzeć się bliżej tej polityce przy czym posłużymy się początkowo artykułem zamieszczonym na ten temat w „Neue Fr. Presse”.

Sowiety zbudowały nowy system polityki zagranicznej, który wszelako w gruncie rzeczy jest powrotem do starego systemu. Wznawiają one wszystkie rozważania i cele polityki carskiej na Bliskim Wschodzie, w Azji Środkowej, na Dalekim Wschodzie, w stosunku do Europy.

Mac Donald uznał Rosję sowiecką, i rozpoczął z nią rokowania celem przywrócenia stosunków ekonomicznych i politycznych. Same te pertraktacje są dla Sowdepji wielkim krokiem na drodze stania się na nowo poważnym czynnikiem politycznym i ekonomicznym wśród mocarstw. Z drugiej strony zbliżenie do Rosji leży w interesie Anglii gdzie kapitał szuka nakładu, przemysł rynków zbytu, handel — stosunków i zysków. Wreszcie Anglii zależy na uznaniu przez Rosję długów przedwojennych, wynoszących 100 milionów funtów, a Rosji na możliwości dysponowania wkładami depozytowanymi przez rodzinę i rząd carski w Banku Angielskim, a wynoszącymi ok. 10 milionów funtów. Co się dotyczy przyczyny przewlekania się rokowań, to polega ona na następującem. W Rosji wreszcie walcą pomiędzy żywiołami skrajnie komunistycznymi wierzącymi jeszcze w „światową rewolucję”, na których czele stoi Zinowjew, a „dyplomatami”, których wyrazicielem jest Cziczewin, a którzy są zwolennikami polityki praktycznej. Ostatnio ci eksterniści poczęli się wtrącać do spraw bawiającej w Londynie delegacji w kierunku zalecenia jej oporu względem „burżujów” z City, domagających się uznania długów etc. Wobec tego Rakowski wyjechał aeroplanem z Londynu do Moskwy dla uzyskania większej samodzielności, co mu się udało. Zarazem Sowiety, dla zaszachowania ich do ustępstw, prowadzą pertraktacje z kapitalistami francuskimi, włoskimi i amerykańskimi. W tem tkwi przyczyna zwłoki i chwilowych „burz”. Jak sądzić wszakże można z depeszy korespondenta londyńskiego gazety „Rul” rokowania anglo-sowieckie nie są na złej drodze. Po powrocie Rakowskiego z Moskwy do Londynu rokowania zostały wznowione. W rozmowie z leaderem delegacji angielskiej wice-min. Pousonby Rakowski zaproponował nową formułkę porozumienia, według której wszystkie kwestje ekonomiczne i finansowe mają być rozpatrywane jako jedna całość i podlegają rozstrzygnięciu ogólnemu. Formuła ta rozpatrywana została na posiedzeniu plenarnem, a w związku z nią zastanawiano się nad kwestją gwarancji rządu angielskiego, dla pożyczki sowieckiej Anglii jak widać chce doprowadzić rokowania do końca, gdyż Mac Donald przyrzekł parlamentowi, że złoży mu sprawozdanie przed ferjami.)

Obok rokowań z Anglią toczą się rokowania z innymi państwami. Przez Włochy Sowiety zostały uznane. Z Holandją

*) Istotnie tak się stało. Przerwane rokowania zostały znów nawiązane i jak się zdaje będą doprowadzone do skutku.

Norwegią, Szwecją, Danją, Belgią i Czechosłowacją i niektórymi innymi państwami został conajmniej nawiązany kontakt, odbyły się rozmowy dokoła tych samych spraw co z Anglią: uznanie Sowietów i pożyczki, akceptacji, długów przez Rosję, opieki prawnej, traktatu handlowego. Najważniejszą jest nadzieja Sowietów na to, że i Francja rozpocznie z nimi podobne rokowania. Rząd francuski dał Rosji do zrozumienia, że pertraktacje te, które premiery Herriot o sobiście się interesuje, rozpoczną się po ukończeniu konferencji londyńskiej w sprawie niemieckiej.

Podobno gdy odnośnie do Europy Sowiety są bądź co bądź tylko „przy nadziei”, na Dalekim Wschodzie zaszyły one już znacznie dalej. Z konferencji między Rosją a Japonją wnoszą można, że rząd tokijski gotów jest rozpocząć nową politykę względem Rosji. Już dostrzeżalne są kontury nowego traktatu rosyjsko-japońskiego. Przywrócenie stosunków dyplomatycznych, umowa handlowa, zakaz propagandy politycznej w obcym kraju, ewakuacja Sachalinu przez Japonję, a następnie koncesje dla Japonji na Sachalinie i w Syberji Wschodniej. Zbliżenie to tłumaczy się powodzeniami Rosji w Chinach, gdzie uznanie sowletów nastąpiło wbrew protestowi Ameryki. Również polityka amerykańska przeciwko przychodźstwu japońskiemu pcha Japonję w objęcia Sowietów. Wolno przypuszczać, że w rezultacie Rosja, Anglija i Japonja porozumieją się co do rozgraniczenia sfery wpływów w Azji Środkowej i Wschodniej, przy czem nie jest wykluczonem że w następstwie do porozumienia tego przystąpi także Ameryka. Przyjazd sekretarza stanu Hughesa do Europy tłumaczony jest jako wska-

zówka, że Stany Zjednoczone zamierzają podjąć aktywniejszą politykę rosyjską. Między Niemcami a Rosją konflikt, z powodu wtargnięcia policji berlińskiej do gmachu sowieckiego przedstawicielstwa handlowego, został załatwiony. Został podpisany protokół, którym długotrwałe pertraktacje na tle tego incydentu, zakończone zostały kompromisowo, przy czem wznowione zostały stosunki handlowe, przerwane w ciągu dwóch miesięcy.

O najbardziej obchodzącej nas sprawie stosunków rosyjsko-polskich i rosyjsko-rumuńskich „N. Fr. Pr.” wyopowiada się: Pozostaje dla Sowdepji jeszcze jedna kwestja—granica zachodnia tego państwa: przeciwieństwo Polski oraz spór z Rumunją z powodu Bessarabji. W tej kwestji głównie zależy Rosji — pominiawszy zdolność obrony militarnej, która, zdaniem autora, wystarczy — na stanowisku Małej Ententy. Tu jednak Rosja może być pewna, że przez Pragę i Belgrad Polska i Rumunja popierane nie będą. Jasnym jest, że stosunek ten będzie musiał być poruszony przy rokowaniach polsko-francuskich.

Wreszcie do konferencji londyńskiej w sprawie reperacyjnej Rosja się odnosi z podwójnym uznaniem. Z jednej strony Sowiety się obawiają, że gdy wszystkie państwa burżuazyjne porozumiają się między sobą, to utworzą jednolity front „imperializmu światowego” przeciwko systemowi sowieckiemu i postarają się Rosję izolować. Z drugiej strony korzystnym jest dla Sowietów, by po załatwieniu sprawy reperacyjnej, kapitał mógł wznowić swą pracę, gdyż umożliwi to Sowietom otrzymanie pożyczki, bez której ustrój sowiecki długo utrzymać się nie potrafi.

Lector.

Mac Donald domaga się ratyfikacji umowy z Sowietami przez parlament.

Londyn, 7 sierpnia.

Polska Agencja Telegraficzna.

Dzisiaj rano w Izbie gmin przystąpiono do dyskusji w sprawie traktatu rosyjsko-angielskiego. Mac Donald oświadczył, iż życzyłby sobie, aby traktat był podpisany dziś oraz uważa, że rząd nie będzie się do magać wejścia w życie traktatu, zanim nie uzyska aprobaty izb, które oczywiście posiadają zupełną swobodę wypowiedzenia się w tej sprawie.

Sir Robert Horne zaznaczył, iż przemówienia wygłoszone dotychczas w izbie

dowodzą, że większość parlamentu sprzeciwi się niezawodnie podpisaniu traktatu. Mówca uważa, iż Mac Donald wstąpił na niebezpieczną drogę, chyba iż posiadając absolutną większość parlamentu, dokona ratyfikacji traktatu.

PODPISANIE TRAKTATÓW.

Polska Agencja Telegraficzna.

Londyn, 7 sierpnia.

Reuter donosi, iż projekty traktatu angielsko-rosyjskiego zostały opracowane dziś rano, podpisanie zaś dokumentów nastąpi w godzinach popołudniowych.

GLÓDÓWKA ARESZTOWANEGO W WIĘZIENIU PARYSKIM.

Paryż, 7 sierpnia.

Oskarżony w procesie przeciwko socjalistycznemu pismu „Bonnet Rouge” Golski, rozpoczął w poniedziałek głódówkę celem zaprotestowania przeciwko odrzuceniu jego prośby o tymczasowe wypuszczenie na wolność.

PRZED UPADKIEM DYKTATORA HISPANSKIEGO.

Agencja Wschodnia.

Paryż, 7 sierpnia.

„Le Journal” donosi, że wszyscy przywódcy opozycji hiszpańskiej udali się do miejscowości nadgranicznych, aby móżdż szybko pojawić się w Madrycie na wypadek upadku dyktatoratu.

Mimo niekorzystnej likwidacji sprawy Marokka, król nawiązał stosunki z przywódcami stronnictw parlamentarnych i wyraźnie przeciwstawia je dyrektorjatu wi.

SPRAWCA ZAMACHU NA CLEMENCEAU ZWARJOWAŁ.

Paryż, 7 sierpnia.

Dziennik „Paris soir” donosi, że Cottin, sprawca zamachu na Clemenceau w roku 1919, który wskutek prośby Clemenceau zamienioną miał karę śmierci na 20-letnie więzienie, obecnie zwarjował. Obrońcy Cottina wnieśli prośbę o przeniesienie Cottina do zakładu dla warjatorów.

SPRAWY POLITYKI POLSKIEJ.

NOWY KIEROWNIK MIN. ROBÓT PUBLICZNYCH

Polska Agencja Telegraficzna.

Warszawa, 8 sierpnia.

Prezes rady ministrów poruczył kierownictwo min. robót publicznych dyrektorowi depart. Konstantemu Jachimowiczowi, na czas trwania urlopu kier. min. robót publicznych inż. Mieczysława Rybickiego.

PODRÓŻ INSPEKCYJNA MIN. KOLEI

Polska Agencja Telegraficzna.

Warszawa, 8 sierpnia.

Minister kolei żelaznych w 3-dniowej podróży inspekcyjnej na terenie dyrekcji kolei państwowej stanisławowskiej stwierdził konieczność utrzymania tej dyrekcji.

WOJEWODA NOWOGRODZKI W WARSZAWIE.

Agencja Wschodnia.

Warszawa, 8 sierpnia.

Dnia 8 b. m. przybył do Warszawy wojewoda nowogrodzki, p. Władysław Raczkowski.

Po złożeniu sprawozdania w sprawie napadu na Stołbce i odbyciu konferencji z ministrem spraw wewnętrznych p. Hibernem, wojewoda powrócił do Nowogrodka.

ZMIANY NA WYŻSZYCH STANOWISKACH WOJSKOWYCH.

Polska Agencja Telegraficzna.

Warszawa, 8 sierpnia.

Min. spraw wojskowych mianował szefem dep. 9 sprawiedliwości gen. bryg. Seyfręda Kamila Jana, sędziego najwyższego sądu wojskowego na miejsce gen. brygady Pika Aleksandra, mianowanego rozp. p. prezydenta Rzplitej, prezesem najwyższego sądu wojskowego. Ze stanowiska szefa dep. 4 żegluga powietrznej zwolnił p. minister na własną prośbę gen. bryg. Leveque'a, który powraca do Francji, powierzając kierownictwo tego departamentu gen. bryg. Zagorskiemu Włodzimierzowi, dotychczasowemu szefowi dep. 10 przemysłu wojennego. Szefem dep. 10 został mianowany gen. bryg. Litwinowicz Aleksander.

ORGANIZACJA KONSULATÓW POLSKICH W ROSJI.

Warszawa, 8 sierpnia.

Konstanty Skrzyński, b. naczelnik wydziału wschodniego ministerstwa spraw zagranicznych, wyjechał do Moskwy, jako konsul generalny, celem utworzenia kilku polskich placówek konsularnych na terenie Rosji sowieckiej.

SPÓR, ROZSTRZYNIĘTY NA KORZYŚĆ POLSKI.

Agencja Wschodnia.

Gdańsk, 8 sierpnia.

Wysoki Komisarz Ligi Narodów wydał decyzję w sprawie sporu polsko-gdańskiego o wydalenie z Polski czterech gdańszczan. Senat gdański wniósł do Wysokiego Komisarza rekurs, stojąc na stanowisku, że Polska nie ma prawa wydaleć gdańskich obywateli i obowiązana jest pozwolić na ich powrót.

Odnosny ustęp decyzji Wysokiego Komisarza brzmi: „Rozstrzygam, że zarządzenie rządu polskiego, wydalające pastora Webera, Kurta Neumanna, Paula Meyrowskiego i weterynarza Kuhna nie sprzeciwia się obowiązującym ukladom polsko-gdańskim, i odpowiada ogólnie zarządzeniom, stosowanym w danych wypadkach. Nie mogę wobec tego poprzeć próby senatu, aby powyższym czterem osobom zezwolić na powrót do Polski“.

9-TA LOTERJA PAŃSTWOWA.

Trzeci dzień, — 5 klasa.

Główne wygrane:

Zip. 20,000 Nr. 8074
Zip. 10,000 Nr. 33072 38254
Zip. 500 Nr. 83179 42904
Zip. 200 Nr. 7950
Zip. 150 Nr. 13298 49619
Zip. 100 Nr. 8041 16698 18161 26034
83136 40792 44516
Zip. 75 Nr. 7509 15453 16424 20093
20496 21261 21346 32270 36896 40124
Zip. 60 Nr. 3217 5692 9781 10509
13843 20317 21006 22583 24682 36644
37867 40061 41386 41773 42169 44083
44180 45470 47224

Nowy atak na Polskę.

Paryż, 8 sierpnia.

„Ere Nouvelle“ ogłasza protest przeciwko uciskowi mniejszości w Polsce, uchwalony 4 sierpnia w Paryżu przez delegatów ludności białoruskiej, ukraińskiej i litewskiej państwa polskiego. Protest ten podpisali: Łożyński, Łastowski i Vialonis. „Ere Nouvelle“ dodaje komentarz, w którym między innymi powiedziano: „Niech usłyszy ten protest nasz rząd, zbyt

pochopny do opierania iluzorycznych nadziei na sojuszu z krajem najbardziej reakcyjnym na świecie“.

Z protestu dowiadujemy się, że delegaci postanowili zwrócić się do rządów sprzymierzonych i Ligi Narodów z żądaniem zrewidowania decyzji konferencji ambasadorów z 15 marca 1923 r. w sprawie uznania naszych granic wschodnich.

Burzliwe obrady skupszczyzny bułgarskiej.

Belgrad, 8 sierpnia.

Agencja Wschodnia.

Na dzisiejszym posiedzeniu Skupszczyzny doszło do poważnych wyroczeń podczas dyskusji nad oświadczeniem rządu. W czasie przemówienia b. ministra spraw wewnętrznych, d-ra Srskisa, który odpierał zarzuty ministra spraw wewnątrz-

nych, Petroida, w sprawie nadużyć poprzedniego rządu, wywiązała się utarczka słowna pomiędzy postami radykalnymi a klerykałami.

Dzięki interwencji posłów umiarkowanych nie doszło do ogólnej bijatyki, posiedzenie jednak przerwano na pewien czas.

NIEMIECKIE ŚWIADCZENIA W NATURZE.

Londyn, 8 sierpnia.

Polska Agencja Telegraficzna.

Rzeczoznawcy koalicyjni Niemiec przeprowadzili obszerną dyskusję nad uchwałami 3-ej komisji konferencji.

Niemcy przyjmą zasadę arbitrażu w sprawie planu spłat niemieckich. Przyjęty tekst w sprawie świadczeń w naturze zo-

stał zmieniony w tym kierunku, że Niemcy akceptują prolongatę świadczeń poza datą 1930, przewidzianą co do produktów węgla i koksu, natomiast Rzesza w dalszym ciągu odmawia udzielenia gwarancji co do dostaw w naturze, dokonywanych przez obywateli niemieckich w drodze umów handlowych.

DŁUGI MIĘDZYSOJUSZNICZE.

Londyn, 8 sierpnia.

Polska Agencja Telegraficzna.

Herriotowi i Clementelowi udało się uzyskać od Mac Donalda zapewnienie, że eksperci będą omawiać sprawę długów sojusznicznych, tak, aby przygotować mate-

riał na konferencję w Paryżu. Jest to poważny rezultat wysiłków delegacji francuskiej, która od pierwszej chwili swego przybycia do Londynu nie ustawała w próbach rozwiązania tego kapitalnego zagadnienia, od którego zależy odbudowa finansowa Europy.

LATAJĄCE TRUMNY.

Kraków, 8 sierpnia.

Wczoraj o godz. 10.15 w szybującym aparacie wojskowym fabryki „Plage i Łaskiewicz“, typu A 300 na wysokości 1500 metrów złamały się skrzydła. Aparat runął. Pilot, porucznik Marjan Reren i szer. Józef Dobelak zabici.

ZGODA SOWIECKO-JAPONSKA.

Agencja Wschodnia.

Londyn, 8 sierpnia.

Z Pekinu donoszą, że przedstawiciele rządów sowieckiego i japońskiego rozpoczęli pertraktacje celem przywrócenia stosunków dyplomatycznych między tymi państwami.

URZĄD SKARBOWY
Podatków i opłat skarbowych
w Łodzi.

Łódź, dn. 8 sierpnia 1924 r.

OGŁOSZENIE.

I Urząd skarbowy podatków i opłat skarbowych dla m. Łodzi podaje niniejszym do ogólnej wiadomości, że w Łodzi, dn. 14.8.1924 r. odbędą się pomiędzy godz. 10 a 4 po poł. na pokrycie zaległych podatków skarbowych publiczne sprzedaże z licytacji zajętych u niżej wyszczególnionych dłużników ruchomości, a mianowicie:

- 1) Komankiewicz i Grinbaum, Zgierska 88: 300 pudów drzewa, 20 korcy węgla, szafa, otomana, zegar ścienny.
- 2) Rozenbaum I. D., Nowomiejska 18: 300 czajników emaljowanych i 100 garnków emaljowanych.
- 3) Rozenmutter Szaja, Nowomiejska 2: 150 kg. skór.
- 4) Rotsztein Abram, Konstancyńska 13: szafa, kredens otomana, stół.
- 5) Rozenbaum Icek, Nowomiejska 30: 4 garnitury męskie.
- 6) B-cia Gajer, Zgierska 96, kredens i blurko.
- 7) Szyldwach Rywen, Nowomiejska 18: 30 par d damskich.
- 8) Sochaczewski Chaim, Aleksandryjska 8: kanapa, dwie szafy.
- 9) Stal i Walter, Konstancyńska 57: 2 szafy, tremo, otomana, stół.
- 10) Szydłowski Salomon, Nowomiejska 26: 2 sztuczki manufaktury.
- 11) Szereszewski Zelig, Nowomiejska 4: 10 sztuk manufaktury.
- 12) Szafran Izrael, Nowomiejska 6: 100 kg. skóry (podeszwy).
- 13) Urbach J. M. Nowomiejska 11: 20 sztuk towaru garniturowego.
- 14) Wałach Józef, Konstancyńska 43: lampa, stół, kredens.
- 15) Wajs Nuta, Aleksandryjska 2: 20 worków mąki, 10 worków kaszy, 10 worków soli.

Zasekwestrowane ruchomości można obejrzeć w dniu sprzedaży na miejscu licytacji u wyszczególnionych dłużników skarbowych.

Naczelnik Urzędu

W. Z. PAL.

M.
LIDER
Cegielniana
33
Własny wy-
rób najmod-
niejszych
LAMP
Przyjmuje do
złocenia, sre-
brzenia, oksy-
dowania oraz
wykonuje róż-
ne roboty
metalowe.

Wspólnika

z małym kapitałem lub bez
do zaprowadzonej ekspedycji
(akwizytor) poszukuje.
Oferty sub. „M. 38“ do gaz.
„Republiki“. 5493

KUPIĘ

mniejszy
budynek fabryczny

z placem.
Oferty proszę składać sub. 1.
„W.“ do administr. „Republiki“

Zdrowisko Nałęczów.
Zakład Lecznicy cały rok czynny.
Naczelny Lekarz Dr. Med. A. Kono-
nowicz, Zastępca Dr. Med. P. Otmar-
stein, Ordynujący Lekarze: Dr. M. Gliń-
ski i Dr. W. Trojanowski.
Całodzienne utrzymanie z pokojem
światłem elektrycznym i opieką lekarską
bez bielizny pościelowej od 7 złotych
wzwyż, zależnie od wielkości pokoju.
Blisze informacje: listownie: poczta
Nałęczów, z. Lubelska, Administracja
Zakładu. 5421-3

LICYTACJA.

KASA CHORYCH m. ŁODZI

z mocy art. 53 ustawy z dnia 19 maja 1920 r. o przymusowym ubezpieczeniu na wypadek choroby podaje do wiadomości, że dnia 20 sierpnia 1924 r. o g. 10 rano w Łodzi przy ul. Gdańskiej № 142 odbędzie się licytacja ruchomości, należących do f-my: Roberta Cymermana, o szacowanych na zł. 647.66 składających się: 1) z 3-ch stołów sosnowych, 2) szafy sosnowej, 3) 2-ch sztuk cholew nowych, przedalniczych, skórzanych, 4) 4-ch sztuk cholew przedalniczych, skórzanych używanych na pokrycie należnych Kasie składek członkowskich.

Ruchomości obejrzeć można w dniu licytacji od godz. 10 rano, spis zaś takowych codziennie od 9 do 1 po poł. w Wydziale Egzekucyjnym Kasy Chorych (ul. Wólczańska № 225).

Łódź, dnia 1 sierpnia 1924 r.

Kasa Chorych m. Łodzi

(→) Inż. L. Szuster
p. o. Dyrektor(→) Dr. Ed. Giebartowski
Komisarz

LICYTACJA.

KASA CHORYCH m. ŁODZI

z mocy art. 53 ustawy z dnia 19 maja 1920 r. o przymusowym ubezpieczeniu na wypadek choroby podaje do wiadomości, że dnia 14 sierpnia 1924 r. o godz. 10 rano w Łodzi przy ul. Gdańskiej № 142 odbędzie się licytacja ruchomości, należących do f-my: Cymerman i Kon., oszacowanych na zł. 157.— składających się: z 1) szafy ciemnego koloru, 2) prasy do kopijowania, 3) 3-ch stołów ciem. koloru, 4) szafy jasnego koloru, 5) biurka o 7-miu szufl. 6) zegara ściennego, 7) stołka ciem. koloru na pokrycie należnych Kasie składek członkowskich.

Ruchomości obejrzeć można w dniu licytacji od godz. 10 rano, spis zaś takowych codziennie od 9 do 1 po poł. w Wydziale Egzekucyjnym Kasy Chorych (ul. Wólczańska № 225).

Łódź, dnia 1 sierpnia 1924 r.

Kasa Chorych m. Łodzi

(→) Inż. L. Szuster
p. o. Dyrektor(→) Dr. Ed. Giebartowski
Komisarz

Okrzyk, który wzbudzi uśmiech politowania: Ratujcie estetyczny wygląd Łodzi!

Miasto nasze jest zaśmiecanie coraz brzydszemi kamienicami.

Magistrat Łódzki nie cofa się przed lekkomyślnym zeszcpeceniem całej dzielnicy

Budowa nowych domów, która do niedawna trwała w wojennym letargu, w roku obecnym nieco się ożywiła, i gdyby nie żelazne uściski kryzysu gospodarczego, ogarniającego wszystko i wszystkich, kto wie czy dzięki zmianom w ustawie o ochronie lokatorów na korzyść kamieniczników, ruch budowlany nie przyjąłby znaczniejszych rozmiarów. Obecnie ruch budowlany jest znikomo mały i ogranicza się jedynie do wykończania rozpoczętych już dawniej budowli, ale również i to wykończanie idzie bardzo kulawo ze względu na szalony brak gotówki i zastój w interesach. Prace przy wielu budowlach zostały zupełnie wstrzymane, albo też znacząco ograniczone przy wydatnem osłabieniu ich tempa. Nietylko kamienice dochodowe — których nawiasem mówiąc buduje się najmniej — ale nawet prywatne wille i domy przeznaczone na osobisty użytek ich właścicieli czekają na wzniesienie ich pod dach lub na wewnętrzne wykończenie, co nawet dla bogatych ludzi i poważnych firm jest dzisiaj połączone z niepokonanymi trudnościami. Wprost na palcach można policzyć tych, którzy mimo kryzysu zdołali znaleźć odpowiednie źródła, skąd czerpią gotówkę na kontynuowanie rozpoczętej budowy. W każdym razie jest to krok, na który mogą się zdobyć tylko jednostki bardzo mocne finansowo gdyż dzisiaj, wobec przesilenia gospodarczego, ogólnego zubożenia społeczeństwa oraz poważnej emigracji, lokale mieszkalne i przemysłowe znacznie spadły w cenie wobec czego rentowość włożonego w dom kapitału, i tak już wielce problematyczna, dzisiaj zupełnie nie wytrzymuje kalkulacji i budowa domu w żadnym wypadku się nie opłaca.

Zdawało się, iż luksus, za jaki uznano należy bezwzględnie wzniesienie budynku w dzisiejszych czasach, wywoła zupełnie naturalny objaw w kierunku staranniejszego wykończenia i estetyczniejszego wyglądu nowowyprowadzonych domów. Tymczasem rzecz się ma zupełnie odwrot

nie — nowe budynki, jakimi obdarzono ostatnio Łódź, odznaczają się wyjątkową i odrażającą wprost brzydota, a pod względem architektonicznego piękna są one zaprzeczeniem wszelkich zasad sztuki budowlanej.

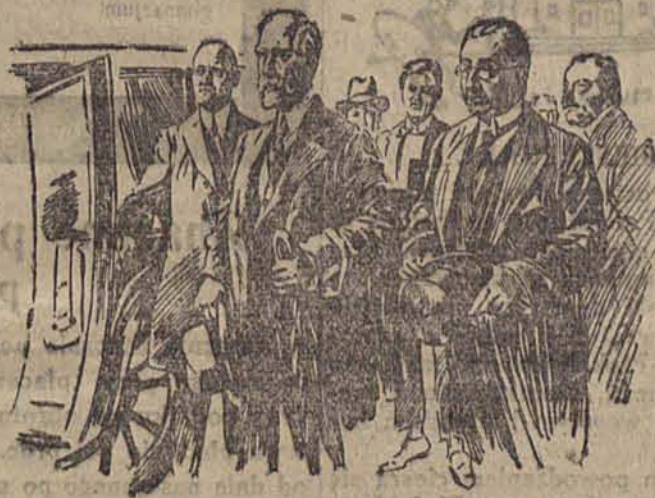
Rozumiemy oczywiście, iż wyjątkowe warunki obecne i droższymi powojenna nie pozwalają na rozłoczenie tego bogatego wykwinu i kosztownego zbytku, jaki obserwujemy jeszcze dzisiaj w budynkach z czasów pokoju, ale z drugiej strony należy zaznaczyć, iż technika zachodnio-europejska potrafiła przystosować się do zmienionych warunków i nauczyła się skromniejszymi środkami osiągać najwyższe nawet cele artystyczne oraz rozwiązywać najtrudniejsze zagadnienia architektoniczne.

Jako przykład weźmy choćby liczne wille i domy mieszkalne, wznoszone na

terenie wolnego miasta Gdańska w okolicach Sopotów, Wrzeszcza i Oliwy, weźmy nowe budynki w Niemczech, we Francji i w Austrii, przyjrzyjmy się im i podziwiamy ich lekkość i piękność w połączeniu z taniocia, praktycznością i wygodą i porównajmy je z naszymi szpetnymi kamienicami wzniesionymi lub wznoszonymi przy ul. 6 sierpnia (obok gmachu Banku Polskiego), przy ul. Zachodniej (przebudowa dawnego Banku Ryskiego), przy ul. Sienkiewicza i wielu in., które grzeszą wprost swoją niezdarnością, brakiem wszelkiej idei przewodniej, barbarzyństwem ornamentacji (kamienica przy ul. 6 sierpnia) i zanikiem najdrobniejszej choćby dbałości o zewnętrzną piękno.

Wszystko to w stopniu jeszcze spotęgowanym będzie zdaje się można powiedzieć o gmachu magistratu przy Placu Wolności, gdzie dobudowano jedno piętro

Hughes w Berlinie.

Sekretarz stanu Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej, Hughes, w związku z konferencją w Londynie przybył do Europy. Ameryka, która na konferencji asystuje tylko jako doradca, a która jednakże jest silnie zainteresowana w sprawie udzielania Niemcom pożyczki, przysłała na stary kontynent wielu wybitnych mężów stanu

oraz finansistów.

Hughes po pobycie w Londynie objeżdża stolicę Europy, zapoznając się z sytuacją.

Rysunek nasz przedstawia przyjęcie Hughesa na dworcu Fryderykowskim w Berlinie przez przedstawicieli rządu niemieckiego.

ale nie postarano się o zmianę koszarowego stylu, o jakąkolwiek dbałość w monumentalnej konstrukcji, która powinna być elementarną zasadą przy budowie gmachów publicznych. Magistrat Łódzki w pierwszym rzędzie powinien dbać o to, aby jego siedziba odpowiadała zasadom estetyki, aby nie szpeciła jednego z rzadkich placów Łodzi i aby nie psuła linii architektonicznej całego kompleksu budowl.

W ubogiej pod względem architektonicznym Łodzi trzeba ratować co się da, a nie zaśmiecać miasto obrzydliwymi budami! W każdym razie nie wolno tego czynić władzom miejskim, mającym pretensję do dbałości o estetyczny wygląd najbrzydszego pod słońcem grodu.

Inż. J.

Latające trumny.

Szczegóły katastrofy lotniczej w Krakowie. Nowe ofiary aparatu Plage i Leśkiewicz.

Kraków, 9 sierpnia.

W godzinach porannych wydarzyła w Krakowie nowa katastrofa lotnicza tem straszniejsza, że przed trzema tygodniami Kraków grzebał 2 pilotów, którzy zginęli pod miastem. Dzisiejsza katastrofa pociągnęła za sobą życie dwóch ludzi. Nad lotniskiem wojskowym w Rakowcu odbywali ćwiczebny lot dwaj lotnicy na aparacie fabryki Plage - Leśkiewicz, Na wysokości 1500 m. z niewiadomej przyczyny oberwały się skrzydła samolotu. Aparat spadł na ziemię, drgając się doszczętnie. Pilot por. Marjan Rereń poniósł śmierć na miejscu. Szeregowiec Józef Dobelał w kilka minut po wypadku zmarł.

Na miejsce katastrofy przybyła niezwłocznie komisja wojskowa - sądowa. Katastrofa wywarła w Krakowie wielkie wrażenie. Opinia domaga się natychmiastowego zamknięcia osławionej fabryki Plage - Leśkiewicz w Lublinie.

Czytajcie

„EXPRESS WIECZORNY“

M. DISKOJEWSKI

Kobieta.

Zapoznali się podczas lata w jakiejś miejscowości kuracyjnej.

Spożykali się codziennie, a czasem nawet dwa razy na dobę.

Była żoną radcy prawnego, który pracował w mieście, przyjeżdżała więc do zdrojowiska bez męża, do swych dzieci.

Była dumna ze swej piękności i na zażośnoś adoratorów odpowiadała zwykle półuśmiechem, który do niczego nie upoważniał.

Tylko w stosunku do niego była zupełnie inna...

Pokochała jego dziwną prostotę i szczerść.

Był może zbyt jeszcze młody.

— Pan powiada, że pan mnie kocha — mówiła doń przy spotkaniu — ale pan jest przecież jeszcze dzieckiem... Pawał nie wolno jeszcze mnie kochać...

— To nie szkodzi — odpowiadał — Pani ma uwrażliwienie osiem lat, a ja jestem o trzy lata młodszym... Czy to tak wiele...

— Nie, nie... Niech pan nie żartuje... Jestem zamężna, mam już dzieci...

— Co to kogo może obchodzić? Wziął ją lekko pod rękę i przytulił do siebie...

— Czy pani naprawdę kocha swego męża?

— Kocham... — szepnęła, patrząc tępym wzrokiem w dal.

— Nie, niech mi pani powie zupełnie szczerze, zupełnie bez skrępowań,

— Niech mi pan da spokój!... Nie mogę o tem mówić!...

Nagle wyprostowała się dumnie, spojrzęła mu prosto w oczy, groźnym wzrokiem, potem schyliła głowę i mówiła cicho:

— Czego pan chce ode mnie?... Powiem panu prawdę: pan mi się podoba... Może nawet bardzo pan mi się podoba... Ale... ale zapewniam pana — nic z tego nie będzie... To nieuczciwie z pańskiej strony... Słyszysz pan?... Nic z tego nie będzie... — powtórzyła z naciskiem.

— Dlaczego?... Pani mi się szalenie podoba!... Ja.. ja panią.. Kocham...

— Czyżby?... Doprawdy?... No, no, no... — odrzekła z uśmiechem — Już? Tak prędko?...

— Tak, tak... Mówię zawsze to, co czuję... Może za chwilę, za godzinę, za dzień, może za miesiąc, albo za rok, a może za kilka lat to przejdzie i zapomnę, ale teraz, w tej chwili czuję, że Kocham Kocham panią do szaleństwa!

I ręce jej obsypał pocałunkami...

Pewnego razu spacerowali nad brzegiem morza.

Był cichy wieczór...

Czarowny krąg słońca chylił się powoli ku zachodowi, oblewając okolice krwawymi blaskami, jak w czasie pożaru.

Na horyzoncie złocił się jasny pas morza, na którym odbijały się ostatnie promienie zachodzącego słońca.

W powietrzu unosił się aromat kwiatów z pobliskich ogrodów, duszący zapach heliotropu mieszał się z wonią róż i fijołków...

— Jak pięknie teraz... — zwrócił się do niej i twarzą dotknął jej czarnych

włosów. — Usiądźmy tutaj i patrzmy na morze...

— Dobrze... — odrzekła i spojrzęła nań tklwym wzrokiem — Kochany, małeńki chłopczyk!...

W głosie jej wyczuł tyle głębokiej zadumy, tyle uczucia i szczerości, że mimowoli głowę schylił na jej jersi...

— Nigdy nie byłam tak bardzo, bardzo szczęśliwa...

— Najdroższa moja... Jak ja cię Kocham!... — i objął ją w pól.

— Kochany, najdroższy, jak dobrze nam teraz razem...

Nie pozwolił jej dokończyć... Nachylił się nad nią i usta ich złączyły się w długim pocałunku...

Zerwała się szybko z miejsca jak na alarm i nieprzytomnie rozejrzała się wokół.

— Poco?... Poco to wszystko?... — szeptała mechanicznie, poprawiając włosy.

— Jaktó poco?... Przecież Kochamy się... Jesteś dla mnie słońcem, morzem — wszystko —

Mówił drżącym ze wzruszenia głosem i całował ją po szyi, rękach, czole...

— Nie... Nic z tego nie będzie — rzekła stanowczo. — Nie chcę!

— Dlaczego? Przecież mnie Kochasz prawda?

— Tak...

— Więc?...

— Ale to trwa tylko chwilę... Ja nie chcę żyć chwilę tylko... U mnie rozum silniejszy jest niż uczucie... Nastąpiło milczenie. Zapadała noc... Było tak cicho — — — tak strasznie cicho.

— Wiesz?... — rzekł nagle głośno — choć pójdziemy do restauracji na kolację. Tak dłużej trwać nie może!... Muzyka i likier robi swojej! Chodź!

Zgodziła się. Poszli.

Wrócili późno do domu. Przed jej mieszkaniem nie mogli się pożegnać.

— Ona musi być moja... — szeptał.

— Bądź zdrow, biedny chłopczel — żegnała się z nim.

— A może... Może wstąpiłbym do ciebie na chwilę tylko... Nie mogę odejść. Na chwilę... Potem pójdeł...

— Oszalałeś? Tak późno?... Nie nie można...

— Ja będę spokojny... zupełnie spokojny...

— Ale przyrzeknij mi, że... będziesz zupełnie spokojny.

— Przyrzekam.

Leżała w swym buduarze na kanapie i mówiła:

— Nie chcę być taka jak wszystkie. Każda kobieta widzi w mężczyźnie — samca... Chcę ciebie kochać inaczej... Wierzę w twą miłość... Możemy być przyjaciółmi... tylko przyjaciółmi.

A gdy chciał się do niej zbliżyć odepchnęła go ręką.

I myślał sobie:

— Może ona doprawdy jest inna niż wszystkie?

Nazajutrz otrzymał od niej list:

— „Głuputki! Mówiłam przecież, jesteś jeszcze zbyt młody — nie umiesz się obchodzić z kobietami! Wyjeżdżam z Kochankiem do Ameryki. Bywaj zdrowi!

Tum. B. F.

Wyprowadzenie zwłok naszego nieodżałowanego syna i brata

Willibalda Ludwika Dobranca

odbędzie się w niedzielę, dn. 10 sierpnia r. b. o godz. 4 po poł. z kaplicy przedpogrzebowej na starym cmentarzu ewangelickim.

W nieutulonym żalu

Rodzice i bracia.

5588

Wiadomości bieżące.

SIERPIEN

10

NIEDZIELA

Dziś: Romana, Rustyka
Jutro: Wawrzyńca, Bogdana

Wschód słońca o g. 3.55
Zachód o g. 7.26
Wsch. księżycy o g. 4.40 pp.
Zachód o g. 7.39 pn.
Długość dnia 15.31
Ubyło dnia g. 1.15

OSOBISTE.

Komendant policji na m. Łódź podinspektor Roszkowski powrócił z urlopu i objął urządowanie. b.

Z MIEJSKIEJ BIBLIOTEKI PEDAGOGICZNEJ.

Według sprawozdania miejskiej centralnej biblioteki pedagogicznej za m. Lipiec rb., w okresie tym, przy 13 dniach pracy biblioteki, odwiedziło ją 58 — osób w tem: 24 mężczyzn i 34 kobiet.

Ogółem przeczytano 120 dzieł, przy czem największą poczytnością cieszyły się dzieła: pedagogja — 51, matematyka i przyroda — 26, historia — 13.

Z MUZEUM MIEJSKIEGO.

W m. ubiegłym (lipcu) muzeum miejskie odwiedziło 299 osób, w tem 92 dorosłych i 267 młodzieży. W porównaniu z m. czerwcem (843 osób) frekwencja znacznie spadła, co się tłumaczy porą letnią i wyjazdami młodzieży na wywczaszy wakacyjne.

W ciągu najbliższego tygodnia Muzeum Miejskie — z powodu przeróbek klatki schodowej — będzie dla publiczności zamknięte.

Z działalności wydziału opieki społecznej. W uzupełnieniu podanych wczoraj danych cyfrowych o działalności wydziału opieki społecznej w m. czerwcu — podajemy niżej dalsze informacje, dotyczące pracy agend wydziału.

Na kolonjach leczniczych dla dzieci przebywało: w Zakopanem 16 dzieci, w Rabce 46, w Witkowicach 32, w Busku — 20, ogółem 114 dzieci.

W okresie sprawozdawczym udzielono 13 ochromom subsydjów na sumę 404.40 zł., w postaci żywności dla 967 dzieci.

Internatom prywatnym wypłacono za okres 3-miesięczny (kwiecień, maj) i czerwiec) subsydjów na sumę 9895 zł., dla 661 dzieci.

W domu starców i kalek chrześcijan przebywało na rachunek magistratu m. Łódź 114 osób, w domu starców i kalek żydów — 14 osób.

W zakładzie dla moralnie upadłych dziewcząt w Łagiewnikach pod Krakowem przebywało na koszt magistratu m. Łódź 9 dziewcząt.

„Świat” a Targi Wschodnie. Zwyczajem dorocznym — Redakcja warszawskiego „Świata” w roku bieżącym poza własnym kioskiem na 5 Targach Wschodnich — bierze udział w Targach, ponadto wydając specjalny numer okazowy. Targom poświęcono. Ze względu na zainteresowanie się Łódzi Targami i łódzki przemysł i handel będzie w tem wydawnictwie godnie reprezentowany.

Łódź znajdzie bowiem specjalny w numerze kącik, którego opracowanie znajduje się w ręku red. Wołyńskiego.

Woda niezdatna do picia. Wydział zdrowotności publicznej podaje do ogólnej wiadomości, że — wyniku badań, przeprowadzonych przez państwowy instytut higieny — uznano za niezdatną do picia wodę ze studzien w następujących posesjach: Skierniewicka 3, Cmentarna 10, Suwalska 16, Anny 24.

„NIEBIESKI PTAK”.

Dziś i jutro ostanie dwa dni pierwsze go programu. Publiczność codziennie za pełnią salę do ostatniego miejsca. Prawie wszystkie numery są bisowane.

Teatr rosyjski dostarcza prawdziwie artystycznych wrażeń i zadziwla szerokością skali. „Ptak Niebieski” zarówno czaruje poważnymi, dramatycznymi scenami — jak bawi wesołym beztroskim humorem.

Największym powodzeniem cieszą się entuzjastycznie przyjmowane „Pieśni Kinta”, „Zabawka rosyjska”, „Burlacy”, „Czastuszki” i melodyjni „Cyganie”.

Skrzynka do listów.

Szanowny Panie Redaktorze! Niniejszym mamy zaszczyt prosić Sz. P. Redaktora o łaskawe umieszczenie w swoim poczytnym piśmie następującego sprostowania:

We wtorkowym numerze „Republiki” ukazało się ogłoszenie, podpisane przez sekcję Rybiarzy przy związku Drobnych Kupców w Warszawie, oddział w Łodzi inspirowane nam brutalne wystąpienie przeciwko członkowi tej sekcji, Hencichowi Pludwińskiemu, oraz ładanie lichwiarzskich cen.

W imieniu sprawiedliwości oświadczamy, iż cała treść omawianego ogłoszenia opiera się na gołosłownej insynuacji i, że incydent de facto miał przebieg następujący:

Pludwiński wziął od nas, w celu od sprzedaży na rynku, sto kilo drobiu (ryb) przy czem dał kupieckie słowo honoru, iż zadowolni się zarobkiem 20 milionów mkp. Po sprzedaży towaru P. wręczył nam 60 milionów mkp., pomimo iż osiągnął ze sprzedaży sumę około 200 milionów, podług cennika tej sekcji. Na zapytanie nasze, dlaczego nie dotrzymuje danego słowa, a mianowicie, dlaczego nie wręcza nam całkowitej sumy, osłagniętej ze sprzedaży, minus umówionej dla siebie sumy 20 milionów zarobku, odrzekł: „Jest to dosyć, więcej Wam nie dam”.

W naszym oburzeniu rzuciłszy mu z powrotem owe 60 milionów mk., czemu P., dążąc do zupełnego uchylecia się od zapłaty, umyślnie nadał znaczenia pobicia, pieniądze zaś z ziemi podniósł, do kieszeni włożył i wszczął awanturę, wołając „Teraz już wam nic nie dam”. I faktycznie dotychczas pieniędzy nam nie zwrócił i od dobrowolnego uiszczenia takowych się uchyla.

Sprawę przeciwko P. skierowaliśmy do sądu.

Racz Pan, Panie Redaktorze, przyjąć wyrazy głębokiego poważania.

B-cia Krauze

Dziś w niedzielę, dn. 10 sierpnia w trzecią bolesną rocznicę najukochańszego syna naszego

B. P.

Józefa Warszawskiego

odbędzie się nabożeństwo żałobne o godz. 12 i pół po poł. w lokalu Towarzystwa „Bykur Cholim” przy ul. Cegielnianej Nr. 57 i o godz. 1 po poł. na cmentarzu żydowskim na które zapraszają krewnych i abiturjentów żydowskiego gimnazjum

Rodzice.

5569

Znaczne podwyższenie kar za zwłokę przy płaceniu podatków.

Obecnie znacznie podwyższono kary za zwłokę przy płaceniu podatków.

Przy podatku od obrotu lub przemysłowym płaci się pół proc., dziennie licząc od dnia następnego po upływie terminu zapłaty, a prócz tego po upływie 14 dni jeszcze 2 proc. miesięcznie i miesiąc zaczęty liczy się jako cały.

Przy podatku osobistym dochodowym płaci się również pół proc. dziennie i po upływie 14 dni jeszcze 2 proc. miesięcznie.

Przy podatku dochodowym od uposażeń płaci się o 10 proc. miesięcznie.

Najwyższa jest kara za niezapłacenie pierwszej zaliczki na podatek majątkowy, płatnej w końcu roku ubiegłego i wynosi 5 proc. dziennie przy przerachowaniu marek na złote podług kursu ówczesnego.

waniu marek na złote podług kursu ówczesnego.

Co do drugiej zaliczki to od dnia opóźnienia płaci się 10 proc. miesięcznie, a po upływie dalszych 14 dni jeszcze 2 proc. miesięcznie.

Przy opóźnieniu pierwszej raty podatku majątkowego płaci się od dnia czter następnego 1 proc. miesięcznie.

Prócz tych kar płaci się od całej sumy 5 proc. o ile urząd skarbowy przysłał nakaz płatniczy przez sekwestratora.

Wkrótce wejdzie w życie ustawa w myśl której od wszelkich podatków płacić się będzie 4 proc. miesięcznie lecz nie od podatków w których się już zalega, lecz od nowych, nakazanych po wyjściu ustawy. b.

Sni się rzeźnikom sen markowej przeszłości. Odwiedzają codziennie oddział walki z lichwą, by uzyskać zwyżkę cen na swe wyroby.

Mimo to iż onegdaj dopiero oddział walki z lichwą przy kom. rządu przysłał do wiadomości nową zwyżkę cen mięsa i wyrobów, przedstawiciele rzeźników zgłosili się po raz drugi, domagając się nowej podwyżki.

P. Jagniątkowski z oburzeniem odrzucił propozycję rzeźników gdyż przy

ostatniej podwyżce uwzględniono już zwyżkę cen wieprzyny na rynku. Przy tej okazji p. Jagniątkowski oświadczył, że w razie stwierdzenia, iż rzeźnicy nie stosują się do cen ustanowionych ostatnio, będą oni surowo karani, w myśl przepisów o walce z lichwą.

Kronika policyjna.

Jeden dostał kamieniem, drugi tępem narzędziem a trzeci ręką.

Na podwórzu domu nr. 35 przy ulicy Leszno uderzoną została kamieniem żona portjera 64-letnia Tekla Frysiak i otrzymała obrażenia ciała.

Lekarz pogotowia udzielił jej pomocy.

12-letni syn kupca, Morge Zyglar, w podwórzu domu przy ulicy Gdańskiej 41 uderzony został tępem narzędziem i otrzymał ranę tłuczoną.

Lekarz pogotowia udzielił mu pomocy na stacji.

17-letnia Karolina Jarzabek (Pryncypalna nr. 11), pobita została przez ojca tak silnie, iż zaszła potrzeba zawożenia pogotowia, które udzieliło poszkodowanej pomocy.

IN FLAGRANTI.

Do Józefa Banowiaka zamieszkałego przy ulicy Płockiej nr. 6, gdy przechodził ulicą Zamenhofska podszedł do niego dwóch osobników, z których jeden wdał się z nim w rozmowę drugi zaś usiłował w tym czasie skraść mu portfel, lecz został przytrzymany przez posterunkowego.

SPRAWY ROBOTNICZE.

Bezrobotni pominięci dotychczas przy wypłatach otrzymają zapomogi od poniedziałku.

Zgodnie z zapowiedzią odbyło się wczoraj w magistracie pierwsze posiedzenie utworzonej komisji reklamacyjnej w sprawie wypłat zapomóg i wynikłych przy tem nieporozumień.

Posiedzenie odbyło się pod przewodnictwem wiceprezydenta Groszkowskiego przy współudziale dr. Barcińskiego, delegata min. pracy Wróblewskiego, przedstawiciela P. U. P. P. i p. K. Danielewicz ze zw. klasowych. Prawie wszystkie reklamacje poszkodowanych zostały uwzględnione, ponieważ okazało się, iż

potenci przepracowali 20 tygodni od 15 lipca 1923 do 15 lipca r. b. Deklarację tę przekazano biurom wypłat w celu wydania zapomóg. P. Danielewicz oświadczył, że obecnie sporządził związek listę pominiętych przy wypłatach i prosił, by lista ta została przez biuro wypłat uwzględniona bez przeszkód.

Wniosek ten przyjęto i wogóle wszyscy, którzy zostali dotychczas przy wypłatach pominięci otrzymają zapomogi od poniedziałku, przyczem o miejscu wypłat nastąpi zawiadomienie o prasie. b.

MAGISTRAT PRZERYWA WYDAWANIE BEZPŁATNYCH OBIADÓW BEZROBOTNYM.

Ze względu na dokonywaną wypłatę zapomóg bezrobotnym, magistrat — licząc się ze stanem finansowym miasta — postanowił przerwać zasadniczo z dniem 7-go b. m. wydawanie bezrobotnym bezpłatnych obiadów.

Bezrobotni, niemający prawa do pobierania zapomóg państwowych, otrzymywać będą jednak nadal obiady bezpłatnie. Bezrobotni, otrzymujący zapomogi, o ile zechcą nadal korzystać z takich obiadów wydziału opieki społecznej będą mogli otrzymywać je za opłatą po 15 groszy za obiad dla dorosłych i po 10 groszy — dla dzieci.

ZLIKWIDOWANIE ZATARGU W TOMASZOWSKIEJ FABRYCE SZTUCZNEGO JEDWABIU.

Jak już donosiliśmy wyjechał do Tomaszowa okręgowy inspektor pracy p. Wojtkiewicz w celu zlikwidowania zatargu w tomaszowskiej fabryce sztucznego jedwabiu.

Na konferencji po dłuższej dyskusji robotnicy zgodzili się na pierwszy wniosek

właścicieli, by przy dwóch maszynach w przędzalni pracowała tylko jedna robotnica.

Nie doszło do porozumienia, co do warunków pracy w skręcalni i motalni i konferencje w tej sprawie odroczone do dnia dzisiejszego, gdyż w międzyczasie główny dyrektor p. Zand porozumie się z zarządem fabryki w Warszawie co do ewentualnych ustępstw, jak również naradzą się związkowi zawodowe.

Na dzisiejszą konferencję wyjechał inspektor pracy Wojtkiewicz i jest nadzieja, że trwający od kilku tygodni strejk zostanie zlikwidowany i 4 tysiące robotników wróci do pracy. b.

ZATARG O 8-GODZINNY DZIEŃ PRACY.

W fabryce wyrobów kowalskich Drobikowskiego przy ul. Sienkiewicza 56 doszło ostatnio do zatargu, gdyż właściciel zmusza swych robotników do pracy przez 9 godzin dziennie placąc jedynie za 8, a w razie oporu grozi zamknięciem fabryki.

Robotnicy sprawę tę przekazali inspektorowi pracy. b.

Zimowy sezon teatralny w Łodzi.

Rozmowa z dyrektorem Kazimierzem Wroczyńskim.

W ubiegły czwartek letni przybytek Melpomeny zamknął swe podwoje.

Artyści rozjechali się na letnie wywczasy, by nabyć sił do pracy. Teatr opustoszał.

Przed wyjazdem na letnie wywczasy dyr. Wroczyński wyjawiał naszym współpracownikowi swój pogląd na działalność teatru miejskiego w sezonie ubiegłym:

— Dziwnym zbiegiem okoliczności udało się, zupełnie przypadkowo, uczynić świetne odkrycie, które umożliwi na przyszłość prowadzenie teatru bez deficytu.

Jest to traktowanie letniego i zimowego teatru jako pewnej całości.

Teatr zimowy od września do maja — czerwca i teatr letni od maja do późnej jesieni.

Należy tu wziąć pod uwagę, że teatr letni posiada wyjątkową akustykę, a nie co starania odnośnych czynników może doprowadzić do stworzenia świetnego teatru w parku Staszycza. Wszystko bowiem co dotąd zrobiono w tej mierze należy traktować jako prowizorium, które będzie musiało ulec zmianom.

Skoordynowanie wysiłków w tych dwóch teatrach ułatwi w przyszłości dyrektorom kalkulację finansową i umożliwi oparcie teatru w Łodzi na mocniejszych podstawach finansowych.

Dotąd panował w tej dziedzinie stan poprostu katastrofalny — zwykła anarchja, która w konsekwencji, wobec słabego stosunkowo poparcia usiłowań dyrekcji przez miasto — doprowadziła do kilkudziesięciu miliardowego deficytu, ja kim sezon został zamknięty.

To też, aby umożliwić sobie prace przygotowawcze, zmuszony byłem a conajmniej do przypadających mi sum subsydjum — podjąć znaczniejszą kwotę.

To latanie dziur sezonu ubiegłego przy pomocy funduszy przypadających mi w sezonie przyszłym — nie jest objawem dodatnim, ale w obecnych warunkach

inne załatwienie sprawy było nie możliwe.

Mam jednak niepiękną nadzieję, że publiczność łódzka, która jest już „lepiej zgrana” z teatrem swym potrafi wysiłki dyrekcji należycie ocenić i w przyszłym sezonie ustosunkuje się przychylnie do poczynań.

Poczynania te mają na celu zapewnienie Łodzi dobrego teatru na długi przebieg lat, zbudowania intensywnym nakładem pracy w ciągu ubiegłego i przyszłego sezonu czegoś trwałego co nie łatwo będzie mogło w przyszłości ulec zburzeniu i w tym kierunku idą me wszystkie dotychczasowe poczynania i wykreślone plany na przyszłość.

Postanowiłem więc przeprowadzić racjonalną organizację pracy scenicznej i w tym celu właśnie sprowadziłem z Warszawy p. Radziwiłłowicza który przez lat 16-cie pracował jako inscenizator i reżyser w Rosji, gdzie należał do twórców grupy Stanisławskiego, a następnie Arbatowa.

W tym celu właśnie powiększyłem liczbę reżyserów do 8-ku, a zwłaszcza w tym celu specjalnie postanowiłem stworzyć w Łodzi teatr eksperymentalny którego istnienie uważam za niezbędny warunek rozwoju kultury teatralnej tego tak po macoszemu dotąd pod tym względem traktowanego miasta.

Sądę więc, że te wszystkie innowacje oraz nabyte w ciągu ub. sezonu doświadczenie pozwoli mi teatr pozostawić opartym na trwałych podstawach.

W początkach przyszłego sezonu wystawię kolejno „Noc romantyczną” Bachnita, „Śluby panińskie” Fredry, „Gdy kobieta zapagnie” Sadoir'a i Rey'a, „Kłopoty geniusza” Benneta, poczem „Świerzcza za kominem”, „Gałganka” Nicodemiego z Jarkowska, „Tajemniczego pana” Nowakowskiego i „Zmarłowieńca pana Hamelbeina” Krzywoszewskiego. Mk.

Epidemja tyfusu w Łodzi.

Sposoby szerzenia się epidemji i jej zwalczanie. — Lęk przed szpitalem i szczepieniem ochronnym. — Jak się uchronić od tyfusu?

Słowo tyfus pochodzi z języka greckiego i oznacza pewien rodzaj dymu.

Słowa tego używano dla określenia wszelkich ciężkich stanów gorączkowych. Dane, które pozostały nam z czasów ojca medycyny, Hipokratesa pozwalają przypuszczać, że już wówczas był rozpowszechniony tyfus brzuszny. Przez szereg wieków nie odróżniano tyfusu brzuszego od podobnych mu chorób. Dopiero druga połowa wieku dziełnastego i czasy współczesne wraz z rozwojem bakteriologii przyniosły nam zdobycze niezwykle cenne, mianowicie pozwalające nam na wczesne rozpoznanie i zwalczanie epidemji za pomocą higieniczno - izolacyjnych zarządzeń, a zwłaszcza (co chciałbym z pewnych względów podkreślić) na szczepienia ochronne.

Tyfus jest chorobą zakaźną i zaraźliwą, wywołaną przez specjalnego rodzaju drobnoustroje zwane lasecznikami Ebert Gaffky'ego. Nie będę na tym miejscu opisywał objawów, skutków i leczenia tyfusu, natomiast wykaże co przyczynia się do szerzenia, a co do zwalczania epidemji.

Otóż zarazki tyfusu mogą się znajdować przedewszystkiem w wodzie — stąd prosty wniosek, że używać jej należy jedynie po przegotowaniu, gdyż temperatura 100 stopni bezwzględnie uwalnia wodę od bakterji.

Tak samo jest szkodliwa woda sodowa, którą się wyrabia z surowej wody. Głównym źródłem zanieczyszczenia wody są niezdezynfekowane wydzielniny (skał i mocz), chorych natyfusem, które za wierają nieraz czas dłuższy po chorobie zarazki swoiste.

A więc należy położyć nacisk na stan ubikacji, które zwłaszcza, jeżeli idzie o te, które są dostępne publiczności urągają zasadom najprymitywniejszej higieny.

Stan ten wykazuje bardzo niskie wyrobienie społeczne właścicieli domów, którzy być może nie zdają sobie sprawy z tego, ile zła wyrządzają przez niesumienne wypełnianie zarządzeń władz sanitarnych.

Zdarza się również, że zamożniejsze sfery ludności ukrywają wypadki tyfusu

a wówczas w obawie przed lekarzem, któremu po stwierdzeniu tyfusu, prawo i sumienie nie pozwala na ukrywanie ogniska zakażenia, woła się felczerów lub znachorów i cała sprawa kończy się na zachorowaniu otoczenia. Przyczyną tego jest lęk przed szpitalem, chociaż o ile warunki mieszkaniowe i opieka pozwalają, to władze sanitarne zezwalają na pozostawienie chorego w domu. Lęk jednak przed szpitalem jest zupełnie nieuzasadniony i doprawdy w bardzo niewielu wypadkach leczenie i opieka w domu może dorównać leczeniu i opiece szpitalnej, które odbywa się pod kierunkiem wytrawnych i doświadczonych znawców chorób zakaźnych.

Jeszcze bardziej niezrozumiałym wydaje się lęk przed szczepieniem ochronnym. Dawniej, gdy szczepienie przeciwtyfusowe odbywało się zapomocą zastrzyków podskórnych, zdarzało się, że reakcje były nieraz dość silne, jednakże skutki znakomite; wystarczy w zupełności porównanie szerzenia się w czasie wojny tyfusu w armji niemieckiej, gdzie szczepienie było przeprowadzone skrupulatnie, a straszną epidemją tyfusu w armji rosyjskiej. Obecnie szczepienie odbywa się zapomocą pastylek i pigułek, które połyka się naczczo w ciągu trzech kolejnych dni, a skutki są te, że rzadko kto, ze szczepionych choruje na tyfus. Jeżeli jednak wypadek zachorowania zdarza się wówczas przebieg tyfusu jest bardzo łagodny. Pastylki te można otrzymać w biurach dozorców sanitarnych.

Obecnie jesteśmy w początku rozkwitu epidemji, szczyt będzie osiągnięty dopiero w okresie dojrzających owoców, gdyż przejadanie się owocami wywołuje cały szereg zaburzeń pokarmowych, stanowiąc odpowiednio podłoże dla rozwoju bakterji tyfusowych. W końcu należy odpowiedzieć na pytanie: Jak się uchronić od tyfusu?

Otóż należy pić wodę przetworzoną w ilościach niewywołujących choćby nieznacznych zaburzeń pokarmowych, myć ręce przed jedzeniem, zachować czystość ciała, mieszkania, dezynfekować ubikacje, a co najważniejsze: poddać się jaknajszybciej szczepieniu ochronnemu. Dr. Jan Polak.

Echa afery tytoniowej.

Winni magazynowania towaru, zostaną pociągnięci do surowej odpowiedzialności.

Wiadomość o zaskwestrowaniu na kolei wielkiego transportu papierosów należącego do Gumulaka i Bornsteina, wywołała niezwykle sensację wśród sprzedawców papierosów i detalistów, którzy przepłacali towar, by go otrzymać, podczas gdy hurtownicy chowali go na pasek.

Sklepy w śródmieściu wogóle już od dwu tygodni nie sprzedawały papierosów „Noblesse” choć z fabryki wysyłano do

Łodzi transporty zupełnie normalnie.

Jak się dowiadujemy, zastępca kierownika oddziału walki z lichwą p. Jagiński oświadczył, iż z winnymi uprawiania zbrodniczej lichwy postąpi w myśl obowiązujących w tej mierze przepisów, przewidujących prócz konfiskaty zaskwestrowanych papierosów również karę więzienia i grzywny. b.

Kronika policyjna.

DOROSLI LUDZIE BIJĄ SIĘ JAK DZIECI.

W domu przy ulicy Lutomierskiej 7 pobity został tepem narzędziem 32-letni krawiec Lisman Blausztain i otrzymał 2 rany cięte głowy, wylew krwawy powiek, ranę ciętą w okolicy kości jarzmowej i liczne rany czoła.

Lekarz pogotowia opatrzył rannego, pozostawiając go na miejscu w stanie osłabionym.

Na ulicy Lutomierskiej pobity został 22-letni malarz Bronisław Prasalski i otrzymał obrząk lewej połowy twarzy i oka.

Udzielono mu pomocy na stacji pogotowia.

NIESZCZĘŚLIWY WYPADEK.

W mieszkaniu przy ulicy Piramowicza upadła 52-letnia Antonina Bednarek i uległa złamaniu prawej nogi.

Lekarz pogotowia po udzieleniu pomocy, odwiózł B. do szpitala Poznańskich.

TEPEM NARZĘDZIEM.

Dozorczyni domu przy ul. Zakątnej nr. 5-7 52-letnia Elżbieta Piażewska pobita została tepem narzędziem odniósłszy potłuczenia twarzy i prawej kończyny górnej.

Lekarz pogotowia udzielił jej pomocy na stacji.

PO PIJANEMU.

35-letni Jan Damsz będąc w stanie nietrzeźwym najechany został przez drożkę na rogu ulic Zielonej i Piotrkowskiej.

Lekarz pogotowia udzielił mu pomocy w bramie domu nr. 35 przy ul. Piotrkowskiej, pozostawiając go na miejscu.

Na filwarku Szajblera przy ul. Emilji nr. 33, 19-letni robotnik Zygmunt Tuga, będąc w stanie nietrzeźwym w celu samobójczym napił się jady.

Lekarz pogotowia po udzieleniu mu pomocy, pozostawił T. na miejscu.

CZYTAJCIE

„REPUBLIKĘ“.

Stan handlu amerykańskiego.

New-York, 6 sierpnia.

Stosunki przemysłowo - handlowe przedstawiały się w tygodniu ostatnim w głównych centrach amerykańskich następująco:

STANY WSCHODNIE.

Boston: — W przemyśle tkackim nie nastąpiło polepszenie. Cena wełny nie ustaliła się dotąd. Fabryki ograniczają w dalszym ciągu produkcję. W maju było 82 procent wszystkich wrzescion w ruchu, a obecnie pracuje zaledwie 56 procent.

Fabrykacja ubrań się zmniejszyła; zakłady odnośnie wydalają robotników i robotnice.

Handel wyrobami żelaznymi dosyć znaczny. Popytu na maszyny rolnicze niema. Fabryki obuwia nie mają popytu na swój towar.

Filadelfja: — Transakcje są tu teraz liczniejsze i kupcy pokładają większe nadzieje w poprawę interesów.

Fabrykanci jedwabiu i wstążek, dokończeni dogodnych transakcji w tygodniu ostatnim. Popyt na rękawiczki glansowane mały. Zwiększył się też popyt na pudełka papierowe, ale nie jest taki jak w roku zaszłym.

Fabrykanci krzesel produkują natomiast zaledwie 25 procent ilości towaru rocznego.

Pittsburg: — Polepszenie się w interesach uwidoczniło się tylko w sprzedażach detalicznych.

STANY ZACHODNIE.

Chicago: — Zawarto tu wiele i znacznych transakcji w tygodniu ubiegłym. Zakupy towarów jesiennych już się rozpoczęły. Domy sortowały przez pocztę donoszą o niezwykle ożywionym sezonie. Ruch budowlany bardzo wielki.

Cincinnati: — Zmiany w interesach niema. Fabrykanci ograniczają dalej produkcję.

Cleveland: — Handel hurtowy ogranicza się wyłącznie do pewnych tylko artykułów. Wyroby żelazne cieszą się zbytem.

Toledo: — Interesy naoczo poprawiły się nieco, ale kupcy są nader ostrożni w zakupach. W przemyśle nie zaszły wcale zmiany.

Detroit: — Zmian w handlu i przemyśle niema.

STANY POŁUDNIOWE.

Richmond: — Popyt na ubrania i artykuły sezonowe zwiększył się. Cygara i tytoń mają nabywców.

STANY NAD PACYFIKIEM.

San Francisco: — W interesach nie widać dotąd zmiany na lepsze.

Portland: — Farmerzy mają robotników poddostatkiem. Produkcja materiałów drzewnych przewyższa sprzedaż. Produkcja tartaków nad Pacyfikiem wynosiła w tygodniu ostatnim przeszło 97 milionów stóp bieżących.

Zaginione tytuły na okaziciela.

Warszawski korespondent „Republiki” telefonuje:

W wyniku konferencji odbytej onegdaj w ministerstwie skarbu z udziałem przedstawicieli ministerstwa sprawiedliwości, przemysłu i handlu i prokuratorji generalnej zdecydowano, że sprawa zaginionych tytułów na okaziciela, a przedewszystkiem sprawa tytułów na okaziciela wywiezionych do Rosji, winna być załatwiona w czasie najbliższym.

Obecni na konferencji zaakceptowali w zasadzie projekt ministerstwa skarbu, opracowany przez radcę prawnego ministerstwa adw. Wł. J. Szatensztajna.

Projekt ten przewiduje, że nierozebrałe tytuły na okaziciela emitowane na mocy rozporządzenia prezydenta o przerahowaniu zobowiązań prywatno-prawnych oraz o bilansach w złotych, — zostają złożone przez zarządy spółek akc. i in-

nych instytucji emitujących w Banku Polskim, jako depozyt skarbu państwa.

Osoby, które będą rościły prawo do zdeponowanych w ten sposób tytułów na okaziciela, będą mogły uzyskać te tytuły do dnia 31 grudnia 1929 r. Po tym terminie zdeponowane tytuły na okaziciela przejdą na całkowitą własność skarbu państwa.

W ten sposób projekt z jednej strony zabezpiecza interesy tych posiadaczy tytułów na okaziciela, którzy nie mają numerów z swoich tytułów, nie mogą uzyskać sądowego zabezpieczenia swoich praw, z drugiej zaś strony projekt stanowi, że tytuły na okaziciela, co do własności których nikt nie potrafił się wyiegiły mować, jako dobro bezpańskie przejdą na rzecz skarbu państwa.

Projekt odnośnego prawa ogłoszony zostanie w formie rozporządzenia prezydenta na podstawie ustawy o pełnomocnictwach.

Dochody naszych kolei zmniejszają się.

Jak zaznaczyliśmy w swoim czasie, koleje nasze już od kwietnia r. b. pracują bez deficytu; w kwietniu, maju i czerwcu osiągnięte zostały nawet pewne przywyżki dochodów nad wydatkami.

Rezultaty cyfrowe eksploatacji kolei w lipcu nie zostały jeszcze obliczone, jednakże — zdaniem władz kolejowych nie są one gorsze od rezultatów miesięcy poprzednich.

Preliminarz dochodów Polskich Kolei Państwowych na sierpień przewiduje 55

i pół miljn. zł. (wobec 56 miljn. zł. osiągniętych w czerwcu).

Zmniejszenie dochodów w sierpniu — w związku z przeżywanym częściowym przesileniem gospodarczym — przewidziano w kwocie pół miljn. zł. Wobec stale obserwowanego na jesieni ożywienia ruchu na kolejach już koniec b. m. za znaczy się zwiększeniem ruchu i spowolnienie przewyżkę dochodów ponad sumę preliminowaną.

Bankructwa w Niemczech.

Hamburg, 8 sierpnia.
Polska Agencja Telegraficzna.

W ostatnim czasie liczba przedsiębiorstw zgłasza się pod nadzór lub do konkursu. Pośród przedsiębiorstw wyraźnie spekulacyjnych spotyka się bardzo wiele i poważnych przedsiębiorstw. Katastrofa ta rozpoczęła się w pierwszych dniach kwietnia. Między pierwszymi znalazły się następujące firmy: 1) Rein- und Ruhrbank Ag. Düsseldorf, 2) Bank Meyer und Co., Düsseldorf, 3) Bank Schwab Nölle u. Co., Essen.

W okręgu izby handlowej Düsseldorf zgłosiły się pod nadzór 23 firmy, m. in. 5 firm bankowych, 4 firmy handlu żelaza i metalu, 6 firm handlu środkami żywnościowymi, 3 firmy spirytualji i 5 firm różnych. W okręgu izby handlowej Dortmund

ogłosiły konkurs wzgl. zostały oddane pod nadzór następujące firmy: Gebrüder Stern, Bankgeschäft, Siegfried Stern, Bankier, Lois Jakoby, Bankier, Gustav Zimmermann, Zigarren u. Tabakwaren G. m. b. H., Dönhof u. Bellwinkel, Eisenhandlung, Friedrich Sternwers, Autohaus, Gebr. Berentzen, G. m. b. H., Muhr u. Co., A.-G. Baltus u. Murmester, Drahtstiftenfabrik i kilkanaście innych.

Skutki kryzysu przemysłowego i handlowego, oraz nowej polityki banku Rzeszy dotknęły nietylko przedsiębiorstwa pojedyncze, lecz także całe koncerny. Przykładem tego jest unieruchomienie koncernów kafi: Wintershall, Deutsche Kaliwerke i Glück auf Sonderhausen. Koncerny te zostały unieruchomione na przeciąg 5 tygodni.

Wiadomości gospodarcze.

Z BANKU POLSKIEGO.

Warsz. kor. „Republiki” telefonuje: Prezes Banku Polskiego p. Stanisław Karpiński po miesięcznym urlopie kura cyjnym w Truskawcu powrócił do Warszawy. W drodze powrotnej prezes Banku zwiedził oddziały Banku we Lwowie.

Dyrektor naczelny Banku Polskiego wyjeżdża w niedzielę nadchodzącą na urlop miesięczny, zastępować go będzie dyrektor K. Rybiński, który dziś wraca z urlopu.

SZMUGIEL ŻYWNOSCI DO GDAŃSKA.

Gdańsk, 8 sierpnia.

W ostatnich czasach przeprowadzone zostały specjalne dochodzenia nad szczelnością granicy polskiej w Gdańsku.

Dochodzenia te wykazały, że szmugiel jaj i innych artykułów żywnościowych przez Gdańsk, przybiera zastraszające rozmiary.

Okazuje się, że w bieżącym okresie eksportowym, wydano zezwoleni wywozowych na jaja przez Gdańsk, zaledwie na 60 wagonów, podczas gdy dostawa jaj do Gdańska w tym samym okresie wyniosła blisko 400 wagonów.

Wynika stąd, że z terytorjum w. m. Gdańska uczyniono centralny punkt szmuglu jaj bez opłat wywozowych.

Władze rządowe powinny jak najenergiczniej zainteresować w tej sprawie by raz wreszcie uniemożliwić robienie interesów na niekorzyść skarbu polskiego.

UMOWA HANDLOWA NIEMIECKO-FRANCUSKA.

Polska Agencja Telegraficzna.

Berlin, 8 sierpnia.

Korespondent Wolfa podaje, iż pod przewodnictwem ministra handlu odbyło się posiedzenie Rady Najwyższej dla handlu i przemysłu. Między innymi omawiano rewizję francuskiej taryfy celnej. Wysłuchaną była sprawa stosunków handlowych z Niemcami, Anglią i Ameryką. Minister handlu zaznaczył, że stosunki handlowe Francji z niektórymi państwami w czasie wojny podległy przerwie. Dzisiaj kiedy nadszedł czas wznowienia wywozu, przewidywanego przez traktat pokojowy, musi być zawarta umowa handlowa między Francją a Niemcami. Wojna nie zmniejszyła siły produkcyjnej i konkurencyjnej Niemiec. Od umowy z Niemcami zależą w znacznym stopniu nietylko stosunki Francji z pewnymi państwami, lecz również ukształtowanie się samego systemu traktatów handlowych z nimi.

POŻYCZKA AMERYKAŃSKA DLA NORWEGJI.

Polska Agencja Telegraficzna.

Christjanja, 8 sierpnia.

Ministerstwo skarbu zawarło umowę z National City Comp., New York na 6 proc. pożyczkę 25 milionów dolarów. Pożyczka w ciągu pierwszych 5 lat jest wolną od amortyzacji, a następnie ma być płaconą w ciągu 15 lat.

Gotówka.

Dolary S. Z. 5.185.
Franki franc. 29,25.
Funtys ang. 23,48.

Czeki.

Belgia 26,60, 26,25.
Holandia 201, 90.
Londyn 23,48, 23,46.
Nowy Jork jak gotówka.
Paryż 29,30.
Praga 15,40.
Szwajcaria 98,80.
Wiedeń 7,325.
Włochy 23,25.
8 proc. pożycz. złota 6,60.
Bony złote 0,80, 0,81.
Miljonówka 0,82.

GIELDY ZAGRANICZNE.

Gdańsk, 8 sierpnia.

100 marek rentowych 132,418 — 133,082
100 złotych polskich 106,85 — 107,41
100 dolarów 556,60 — 559,40
Telegraficzna wypłata na Londyn 25,11 — 25,17, na Berlin 131,795 — 132,495, na Nowy Jork 553,35 — 558,15

Londyn, 8 sierpnia.

Nowy Jork 4,53,75
Francja 80,37 i pół
Belgia 88,37 i pół
Włochy 101,68
Szwajcaria 23,82

Paryż, 8 sierpnia.

Londyn 80,85
Nowy Jork 17,87
Belgia 91,10
Włochy 80
Szwajcaria 337,25
Wiedeń 25,55

Zurych

Nowy Jork 527
Londyn 23,79
Paryż 29,50
Mediolan 23,57
Wiedeń 0,0074 i jedna

AKCJE

B. Dyskontowy 8.
B. dla Handl. i Przem. 1,90, 2,10
B. Małopolski 0,80.
B. Polsk. Handl. 2, 2,10, 2,05.
B. Tow. Spółdzielcz. 11,50, 13.
B. Zw. Sp. Zarobk. 7,75, 8, 7,90.
B. Handlowy 10,25, 10,50.
B. Kredytowy 0,50, 0,55.
B. Przem. Warszawa 2,50, 3,25.
B. Przem. Lwów 0,70, 0,69.
B. Zjedn. Ziem. Polsk. 2,20.
B. Zw. Ziemian 0,35.
Grodzisk 0,75.
Zgierz 4,75.
Spieß 1,45, 1,50.
Wildt 0,25, 0,26.
Siła i Światło 0,84, 0,87.
Chodorów 8,50, 8,20, 8,40
Częstocice 5, 4,50, 4,75.
Michałów 1,20, 1,10, 1,15.
Firley 0,55.
Węgiel 8,75, 8,25, 8,40 (3 i 4)
Cegielski 1,35, 1,15, 1,25.
Lilpop 1,45, 1,22, 1,30.
Modrzejów 9,25, 9,10, 9,70, dr.
Ostrowieckie 11,75, 12,75, 12,30
Pocisk 2,25, 2,60.
Rudzki 2,80, 2,65, 2,68.
Ursus 2,65, 2,75.
Zawiercie 37, 42.
Borkowski 2,50, 2,20.
Haberbusch 7, 7,10.
Pustelnik 1,50, 1,45.
Kijewski 0,39, 0,41.
Puls 0,65.
Strem 13,50, 16, 15,50.
PTE. 0,25, 0,26.
Ostrowite 3.
Czersk 1,40, 1,20, 1,25.
Gostawice 3,25, 3,20, 3,30.
Cukier 8,30, 7,75, 8.
Łazy 0,20, 0,22.
Nafta 0,70.
Nobel 2,25, 2,10, 2,25.
Fitzner 2) 8, 8,50.
Fitzner 4 i 5) 8,50.
Norblin 1,20, 1.
Orthwein 0,45.
Parowozy 0,66, 0,62.
Rohn i Ziel. 0,50.
Starachowice 4,75, 4,60.
Zieleniewski 13,80, 14.
Zyrardów 60, 65.
Jablkowski 0,27.
Cmielów 1, 0,90, 1.
Klucze 0,40.
Spirytus 3,30, 3, 3,25.

Słynny Rosyjski Teatr Artystyczny
PTAK NIEBIESKI (Siniaja Ptica)
w TEATRZE MIEJSKIM
— Cegielniana 63.

Ostatnie 2 dni Pierwszego Programu!

Kasa czynna od godz. 11 — 2 i od 5 — 9 wiecz. — Początek o godz. 9-ej wiecz. punktualnie

Ślawna aktorka Eleonora Duse, niedawno zmarła w Ameryce, już po śmierci swej ukaże się na ekranie w obrazie „Wieczera“ wytwórni „Paramount Pictures“. Zdjęcie powyższe przedstawia powiększenie z małego negatywu celulooidowego.

Finlandja — Polska.

W dniu dzisiejszym przybywa do stolicy z Wilna reprezentacyjna drużyna Finlandji, która spotka się z rewanżowym meczu z Polską w niedzielę.

Sport footballowy w Finlandji stoi na bardzo wysokim poziomie, o czym świadczą doskonale rezultaty uzyskane przez Finlandję w spotkaniach międzynarodowych. Co najciekawsze to fakt, że w Finlandji piłka nożna jest nawiązką „amatorską” i dlatego to Finlandja odseperowała się od turnieju footballowego na olimpiadzie, uważając Hiszpanów za półzawodowców.

Ogromną sensację wywołała ostatnie spotkanie olimpijskiego teamu Szwecji, który tak sromotnie pobił Polskę oraz zajął trzecie miejsce na olimpiadzie z teamem finlandzkim, które zakończyło się wynikiem 7:5 na korzyść Szwecji, a to głównie dzięki trzem rzutom karalnym dla zwycięzcy. Do paury prowadziła Finlandja 5:2.

W swym zeszlorocznym tournee wygrywa Finlandja z Niemcami 2:1 i z Anglią 3:1.

Dla drużyny polskiej spotkanie z Finlandją będzie należało do niezwykle ciężkich. Polska drużyna reprezentacyjna będzie musiała dołożyć wiele starań, by ze spotkaniem tego wyjść z honorem.

Team Finlandji przybywa do nas w następującym składzie: Tammisala

(bramka), Lydmann, Coskinem (obrona), Mantila, Sainio, Wirta (pomoc), Silve, Kopenen, Eklof, Fallstrom, Kelin (nap.) Jest to bezsprzecznie najlepsza drużyna Finlandji, a co ciekawsze, że niemal wszyscy gracze, to znakomici lekkoatleci, z których każdy może się poszczycić doskonałymi wynikami na polu lekkoatletycznym.

Pod tym względem właśnie będą goście niedzielni znacznie górowali nad polską drużyną.

Spotkanie to budzi wśród sfer sportowych Polski niezwykle zainteresowanie.

K.

Turyści — Siła 4:1 (2:0).

Z półgodzinnem opóźnieniem stają obie drużyny do zawodów.

Turyści wybierają lepszą stronę.

Siła ma przeciw sobie słońce.

Fioletowi w składzie: Gibiański (rez.), Kahl, Golc(?), Kubik St., Neujahr, Stencel Koszade, Kubik O., Magin, Hermans.

Siła bez Hahna z dwoma nowymi graczami (dawniej „Szturm”) Kirschbaumem i Königiem.

Grę rozpoczyna Siła i pierwsze minuty należą też całkowicie do niej. Siła gra ostro, prymitywnie, bez techniki. W defenzywie Turyistów wyróżnia się w tej fazie Kahl, spokojny i pewny.

Prawy pomocnik nie nadaje się jeszcze do pierwszej drużyny. Jego zaleta — pracowitość.

Turyści powoli otrząsają się z przewagi biało-czerwonych i zaczynają planowo atakować.

W 7 min. Hermans strzela ostro z wolnego w lewy róg, lecz bramkarz Siły przytomnie broni. Wolny dla Siły broni Kubik St., który jest wszędzie i pracuje za wszystkich. Turyści gniją teraz.

Ostry strzał Kubika broni bramkarz Kilka obustronnych ataków psują gracze spalonymi.

Silny strzał Hoppego broni bramkarz Turyistów na róg niewyzyskany.

W 21 wyrzyna Sztencel i w szalonym biegu centruje do Kubika D., który zdobywa pierwszą bramkę.

Turyści nacierają teraz częściej. Ładne pozycje wyrabiane przez Hoppego z Siły marnuje resztę ataku.

Drugą bramkę do przerwy zdobywają Turyści ładną „główką” Koszadego.

Do paury gra mniej więcej równa, przy czym ataki Siły były groźne z powodu niedyspozycji Golca.

Wszystkie zawile sytuacje wyjaśniał w brawurowy sposób Kubik St.

Po przerwie panami sytuacji są Turyści.

Na środkowej trójce ataku znać rękę trenera.

Siła przez nieumiejętne obstawianie przeciwnika traci dalsze dwie bramki.

Honorową bramkę zyskuje Siła z rzutu karnego.

Na szczególne wyróżnienie u Turyistów zasługuje Kubik St., który znów powraca do swej dawnej formy.

Sztencel na lewym skrzydle doskonały Widać, że jest graczem rutynowanym i że na każdej pozycji staje się produktywnym dla swej drużyny.

W Siłę najlepszą częścią drużyny to obrona. Pomoc bardzo słaba, a zwłaszcza skrajni.

W ataku najlepszy Hoppe, który jednakże nie znajduje zrozumienia u kolegów.

Zawody pozostawiły jaknajlepsze wrażenie, żalować jedynie należy, że obie drużyny pozwoliły publiczności zbyt długo na siebie czekać.

Sędzia p. Fiedler był wszędzie i starał się możliwie najlepiej zadowolić obie drużyny, jak i publiczność.

Jubileusz Ł. K. S-u.

W tych dniach od 10 do 17 sierpnia r. obchodzi Łódzki Klub Sportowy uroczystość piętnastoletniego istnienia Klubu, połączoną z poświęceniem sztandaru i boiska.

Program uroczystości w dniu 10 sierpnia r. przedstawia się następująco:

Godz. 8 rano zbiórka na placu I Oddziału Straży Ogniowej Ochotniczej (ul. Konstantynowska 4).

Godz. 8.30 wymarsz pochodu na boisko własne ulicą Piotrkowską, Karola i przez park ks. Poniatowskiego,

Godz. 10 nabożeństwo oraz poświęcenie sztandaru i boiska.

Godz. 15 zawody w piłkę nożną między Wartą (Poznań) — ŁKS.

Godz. 20 bankiet dla zaproszonych gości i delegatów pokrewnych stowarzyszeń w Sali Malinowej Grand-Hotelu.

Do udziału w powyższych uroczystościach oraz do licznego stawienia się na zbiórkę wzywa zarząd wszystkich członków.

Biała Sala Hotelu Manteuffla

ZACHODNIA 43.

KONCERT

W niedzielę, dnia 10 sierpnia o godzinie 9 wiecz. odbędzie się na dochód Inwalidów Województwa Łódzkiego

Udział przyjmują artyści teatrów Warszawskich:
Elna Glistedt, Janina Zembianka, Eugenjusz Bodo, Kaz. Dembowski, Julian Krzewiński, Paulina Lewandowska
 Śpiew — satyra. Duety z najnowszych operetek. Tańce wschodnie. Bilety sprzedaje cukiernia W-go Gostromskiego. W dniu koncertu przy wejściu na salę.

HELENÓW

Dziś, w sobotę dn. 9 sierpnia 1924 r. o godz. 6-tej wieczór
WIELKI KONCERT Orkiestry Symfonicznej
 pod dyr. **TEODORA RYDERA.**

W programie m. in.: „DYBUK” (na ogólne żądanie); **Artemief** — rosyjskie pieśni cygańskie; **Strauss** — Potpourri z rosyjskich pieśni ludowych; **Czajkowski** — W cerkwi i fantazja z op. Eug. Onegin; **Rubinstein** — Torreador i Andaluzka; **Rossini** — Uwertura „Wilhelm Tell”; **Keler-Bela** — Uwertura Rakoczy.

o godz. 9 wiecz.

Wielki Wieczór Ogni Sztucznych

Spalone będą **Rakiety**: Planeta Mars, Komety Haleya, Wielkie następnice fontanny, Świece Rzymskie, Meteory, Skowronki, **Wachlarz Tutankhamena**, Wodospad Niagara oraz mnóstwo innych bajecznych rakiet fantastycznych.

KUPON ULGOWY

DO DYREKCJI „HELENOWA”

Okaziciel niniejszego kuponu, jako czytelnik „Republiki” i „Expressu” korzysta z umówionej zniżki 50 proc. od cen wejścia z wyjątkiem niedziel i czwartków.
 Kupon niniejszy ważny jest tylko w dniu dzisiejszym. Okaziciel jego płaci za bilet tylko 1.— zł.

Łódź, dnia 9 sierpnia 1924 r.

Z poważaniem
Admin. „Republiki” i „Expressu”

II Urząd Skarbowy
 Podatków i opłat skarbowych
 w Łodzi.

Łódź, dnia 7 sierpnia 1924 r.

OGŁOSZENIE.

II Urząd Skarbowy podatków i opłat skarbowych w Łodzi, podaje do publicznej wiadomości, że w celu ściągnięcia zaległości i raty podatku majątkowego w myśl art. 61 ust. o podatku majątkowym z dnia 11-VIII. 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 746) odbędzie się **dnia 18 sierpnia 1924 r.**

o godz. 10 rano drogą publicznej licytacji sprzedaż ruchomości i towarów, należących do:

- 1) **Zyberszac Abram**, Piotrkowska 37: 10 pełnych sztuk kamgaru.
- 2) **Cygler Szmul**, Wólczajska 43: pianino, dębowy kredens i pomocnik, dębowy stół i 6 krzesel.
- 3) **Szurek Izaak**, Pańska 46: kredens, otomana, stół i 8 krzesel, lustro.
- 4) **Łęczycki Abram**, Lipowa 27, dwie mahoniowe szafy, dwie dębowe szafy, szafa do książek, stół i 4 krzesła i kuchenny kredens.
- 5) **Hurwicz A. Pik A. H. W. Pik**, Piotrkowska 37, 24 sztuk caju, długości od 13 do 15 m. w sztuce.
- 6) **Leszczyński L. E.**, Piotrkowska 37: 50 pełnych sztuk towaru bawełnianego.
- 7) **Lemkowicz M.**, Piotrkowska 37, 10 pełnych sztuk towaru półwełnianego.
- 8) **Bracia Srebrny**, Piotrkowska 31, 50 sztuk białego towaru widzewskiego.
- 9) **Szyllt i Rozental Rubin**, Cegielniana 15, 15 pełnych sztuk towaru wełnianego.
- 10) **Szpic Samuel**, Południowa 18, 180 sztuk towaru wełnianego po 30 m. w sztuce (damski), 1 pianino, 1 kredens, 1 kanapa, 1 stół, 1 garderoba szklana, 1 toaleta i 6 krzesel.
- 11) **Rosenberg Pinkus**, Piotrkowska 25, 50 skrzyń przędzy wigoniowej, 1 waga z ciężarkami, 18 sztuk towaru półwełnianego po 22 m. w sztuce, 1 pianino, 1 kredens luks. 1 lustro tremo, wieszaki do rzeczy, 1 stół, 5 krzesel.
- 12) **Blumenfeld Majer**, Piotrkowska 18, dwa kredensy luksusowe, 2 zegary, 1 biblioteka oszklona, 1 stół, 10 krzesel, 1 dywan do pokoju słołowego, 1 garderoba oszklona, 1 kasa ogniortwa, 1 toaleta, 1 leżanka, 1 pomocnik kredensu, 1 kanapa kryta pluszem, 1 pianino firmy Muchoff, 1 szafa biała oszklona.
- 13) **Gostyński Jakób**, Piotrkowska 16, 1 pianino, 1 kredens, 1 pomocnik kredensu, 1 zegar, 1 garderoba, 1 biurko, 1 toaleta i 6 krzesel.

KIEROWNIK URZĘDU:

(—) **PODMUNICKI**

Prenumerata: w Łodzi 3 złote miesięcznie. — Zamiejscowa 4 złote miesięcznie. Zagranicą 7 złotych miesięcznie. — Odnoszenie do domu 20 groszy.

Republika” i „Express Wieczorny” z odnośnikiem zł. 5.50.

Każda nowa podwyżka obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia do zmiany cen bez uprzedniego za wiadomienia

Za wydawnictwo „Republika” Sp. z ogr. odp.: Marjan Nusbaum-Oftaszewski. — Członkami „Republiki”, Piotrkowska 49. — Tłocznia, Piotrkowska 15. — Redaktor odp. Józef Burman.

Dr. med.
LUBICZ

Cegielniana 43
 Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe
 Leczenie sztucznym słońcem wyżywym. Przyjmuje od 5—8

Dr. med.
A. Kryński

Chor. skórne i weneryczne.
 Leczenie prom. Röntgena i lampą kwarcową. Przyjmuje od 12—2 i 7—9.
 Al. Kościuszki 31, 1-sze p. front.

OGŁOSZENIA drobne

Kupno i sprzedaż
 Należy używana, do brej konstrukcji maszyny do pisania kupi Związek Zawodowy Muzyków Piotrkowska № 79. Zgłoszenia od 12-ej do 2-ej. 5553

Wtorek lisy, 16zko
 dziesięć sprzedam. Zachodnia 31 Długacz. 5556—2

Przedam suknię z rasy Blenkiej w dobre ręce Pańska 78 Kamiński. 5524—3

Lokale:

Do wynajęcia 2 pokoje z kuchnią. Wiadomość w Andrzejewie willa Bornsteina, Kryszek 5562

WIESZKANIE. Poszukuje 2 pokoi z kuchnią. Oferty Południowa 2 m. 6. 5565 2

Posady.

System (ka) potrzebny na zastępstwo do gabinetu dentystycznego na wyjazd. Zgłosić się: Pabjanice, ul. Garnarska, Sza pocznik, lek. dent. 5568

Energetyczny młodzieńiec z powodu likwidacji interesu obecnie bez zajęcia. Poszukuje posady. Referencje pierwszorzędne oferty do „Republiki” pod „Uczciwy”. 5554-3

potrzebna starsza panna do pracowni kapeluszy „Pauliny” Andrzeja 1

Englishman gives English lessons Apply: „Englishman” „Republika”.

Zagubione dokumenty
 Zgubiony został do wód osobisty wydany przez Magistrat m. Zgierza na imię Benedykta Szykgołda.

I Urząd Skarbowy
 Podatków i opłat skarbowych
 w Łodzi.

Łódź, dnia 9 sierpnia 1924 r.

OGŁOSZENIE.

I Urząd Skarbowy podatków i opłat skarbowych dla m. Łodzi podaje niniejszym do ogólnej wiadomości, że w Łodzi **dnia 18.8. 1924 r.** odbędzie się pomiędzy godz. 10 a 4 po południu na pokrycie zaległych podatków skarbowych publiczne sprzedaż z licytacji zajętych u niżej wyszczególnionych ruchomości, a mianowicie:

- 1) **Rozen Salomon**, Konstantynowska 2: 90 długich swetrów damskich, 100 metrów trykotyny, 100 kamizelek damskich, 1 kasa ogniortwa.
- 2) **Rozner K.**, Franciszkańska 16: 200 sztuk desek.
- 3) **Skosowski H.**, Nowomiejska 29, 10 koszul ciepłych, 100 metrów trykotyny.
- 4) **Szydłowski M.**, Północna 11: 50 worków grochu i kaszy.
- 5) **Szmulewicz D.**, Zgierska 13, 50 kilo czekolady.
- 6) **Sliwkowicz Szaja**, Nowomiejska 27: 500 kg. skór.
- 7) **Szurgot J.**, Młynarska 37: 1 szafa.
- 8) **Tabacznik Sz.**, Drewnowska 11: 2 szafy, zegar, lustro, kredens, 6 krzesel.
- 9) **Tic Emil**, Brajera 11, bryczka na gumach, pianino, fisharmonja.
- 10) **Wajdenfeld Sz.**, Północna 11, 30 tuzinów pończoch.
- 11) **Winer M.**, Nowomiejska 10: 500 metrów muszlinu, 41 metr. bostonu brązowego.
- 12) **Wajdenfeld F.**, Ogrodowa 1: 4 tuziny skarpetek.
- 13) **Wolfsohn J.**, Pomorska 22: pianino, kredens.
- 14) **Wajtraub i Judkiewicz**, Solna 12: szafa z lustrem.
- 15) **Wajzman Jakób**, Solna 12: 2 szafy, tremo.
- 16) **Zycer Chaim**, Nowomiejska 31: 10 sztuk caju (w wałkach).

Zasekwestrowane ruchomości można obejrzeć w dniu sprzedaży na miejscu licytacji u wyszczególnionych dłużników skarbowych

(—) Naczelnik Urzędu w. z. **PAL.**

Damski Zakład Krawiecki

J. MOSZKOWICZ

ZAWADZKA 22.

Po powrocie przyjmuje wszelki roboty zwykłe oraz futrzane i wykonuje podług najnowszych wzorów francuskich.

Nadeszły ostatnie modele z Paryża na sezon jesienny i zimowy.

DYREKCJA

8-klas. GIMNAZJUM FILOLOGICZNEGO

L. SZAKINA w Łodzi, Piotrk. 18

podaje do wiadomości, że egzaminy rozpoczyna się 26 sierpnia. Kancelaria udziela informacji od g. 10—1. Niezamożni uczniowie, w pierwszym rzędzie absolwenci szkół powszechnych, korzystają z znacznej ulgi w opłacie szkolnej. 5503—2

Lekarz dentysta

Perelmuterowa
 powróciła.

Cegielniana 15.

Dentysta

L. TOROŃCZYK
 Cegielniana 46
 wznowił przyjęcia.

Dr. med.

P. LANGBARD
 Zawadzka 10
 Choroby skórne i weneryczne.
 Przyjmuje od 9—1 5—8.

Dr.
H. BERGSON
 powrócił.

Akuszerka i chor. kobiece.

Dzielnia 6.

TELEFON 1-64

Przyjmuje od 4—7

Lekarz - dentysta
B. MARKUS-NUSBAUMOWA

Piotrkowska 51

przyjmuje codziennie przez niedzielę i święta od godz.

10—1 i 3—7.

Dr. med.

B. CZAPLICKI
 powrócił

Piotrkowska 120

telefon 7.33

Choroby uszu, nosa i gardła. 498-2

Ogłoszenia: ZWYCZAJNE: 5 gr. za wiersz milimetr. (na stronie 10 spalt). W TEKŚCIE 25 gr. za wiersz mil. (na 4 spaltach). NEKROLOGI i NADEŚLANE 20 gr. za wiersz mil. (na 4 spaltach). Zaręczynowe i zaślub. po tekście 4 złote. Zamiejscowe o 50 proc. Zagraniczne o 100 proc. Drożej. Za terminowy druk ogłoszeń admin. nie odpowiada. Drobne 6 gr. Poszukiwanie pracy 3 gr. Najmniejsze 50 gr.